

**REGIONALNY PLAN
DZIAŁAŃ
NA RZECZ
ZATRUDNIENIA
NA 2005 ROK**

Województwo Kujawsko-Pomorskie

REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2005 ROK

ROZDZIAŁ I KRAJOWA POLITYKA ZATRUDNIENIA

1. WPROWADZENIE

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok jest opracowaniem, do którego przygotowania zobowiązują następujące dokumenty:

- ◆ Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (art.125 i 128),
- ◆ postanowienia art. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz.1001).

Układ Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia koresponduje z treścią Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia oraz Decyzją Rady Unii Europejskiej z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wytycznych polityk zatrudnienia Państw Członkowskich (2003/578/WE).

W skład Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok wchodzi 3 rozdziały.

Rozdział 1 przedstawia na tle krajowej polityki zatrudnienia politykę regionalną oraz dotychczasową sytuację w regionie kujawsko-pomorskim.

Rozdział 2 wyznacza zadania regionalne na rzecz zatrudnienia w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

Rozdział 3 ujmuje zagadnienia dotyczące zarządzania Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia oraz sposób prowadzenia monitoringu z realizacji zadań określonych Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia.

Istotną część dokumentu stanowi aneks tabelaryczny, który przedstawia między innymi powiązanie konkretnych zadań ze źródłami finansowania środków.

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia, to dokument określający i koordynujący regionalną politykę rynku pracy oraz rozwój zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy.

2. TŁO POLITYKI REGIONALNEJ

Liczba ludności województwa kujawsko-pomorskiego, według stanu na koniec czerwca 2004 roku wynosi 2 067,5 tys. osób, co stanowi 5,4% ludności Polski. Większość mieszkańców naszego regionu to kobiety (51,7%). Na 100 mężczyzn w województwie kujawsko-pomorskim przypada 107 kobiet.

W miastach zamieszkuje 61,8% ogółu ludności. Zdecydowana większość mieszkańców województwa (65,6%) znajduje się w wieku produkcyjnym. W wieku przedprodukcyjnym znajduje się 22,3% ludności, a w poprodukcyjnym – 12,1%.

Ludność w wieku produkcyjnym. Stan na 30.06.2004 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	osoby	%	Osoby	%	osoby	%
Ogółem	2 067 548	100,0	998 961	100,0	1 068 587	100,0
Wiek przedprodukcyjny	460 484	22,3	235 606	23,6	224 878	21,0
Wiek produkcyjny	1 356 621	65,6	668 793	66,9	687 828	64,4
Wiek poprodukcyjny	250 443	12,1	94 562	9,5	155 881	14,6

Konsekwencją struktury wieku ludności jest poziom wskaźnika obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym. W województwie kujawsko – pomorskim wskaźnik ten wynosi 52,4. W końcu czerwca 2004 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 33,9 osób w wieku przedprodukcyjnym i 18,5 osoby w wieku poprodukcyjnym. Wskaźniki te są bardziej niekorzystne dla kobiet niż dla mężczyzn.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego w roku 2002 w województwie kujawsko-pomorskim liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 303,3 tys., co stanowiło 14,7% ogółu ludności.

Miary demograficznej młodości i starości

Wyszczególnienie	ogółem	mężczyźni	Kobiety
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ogółem	52,4	49,4	55,4
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (miara demograficznej "młodości") na 100 osób w wieku produkcyjnym	33,9	35,2	32,7
Ludność w wieku poprodukcyjnym (miara demograficznej "starości") na 100 osób w wieku produkcyjnym	18,5	14,1	22,7

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, w rejestrze REGON w województwie kujawsko-pomorskim w grudniu 2004 roku zarejestrowanych pozostawało 185,2 tys. podmiotów gospodarczych. W sektorze publicznym działało 3,4% podmiotów, w sektorze prywatnym – 96,6%. W odniesieniu do grudnia 2003 roku liczba podmiotów zmniejszyła się o 3,1%. Podmioty małe (zatrudniające do 9 pracowników) stanowią 95,4% ogółu podmiotów. Podmioty średnie (od 10 do 49 pracowników) stanowią 3,6% ogółu, natomiast duże (powyżej 49 pracowników) to 1,0% ogółu podmiotów. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią 80,3% wszystkich podmiotów gospodarczych w województwie.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2004 roku ukształtowało się na poziomie 214,8 tys. osób i było o 1,5 % niższe niż w listopadzie roku poprzedniego (wobec 2,9 % w tamtym okresie). W kraju, w porównywalnym okresie, wystąpił spadek odpowiednio o 0,3 %. W sektorze publicznym zatrudnienie wynosiło 32,1 tys. osób i zmniejszyło się o 9,4 % w porównaniu z rokiem poprzednim, w sektorze prywatnym natomiast ukształtowało się na poziomie 179,6 tys. osób i wzrosło o 0,3 % w skali roku.

3. DOTYCHCZASOWA SYTUACJA W REGIONIE

Województwo kujawsko-pomorskie należy do najbardziej zagrożonych zjawiskiem bezrobocia. Pod względem wysokości stopy bezrobocia, charakteryzującej udział bezrobotnych w liczbie czynnych zawodowo, z wielkością 23,5% (w grudniu 2003 było to 24,6%) zajmujemy 4. miejsce w Polsce (w końcu 2004 roku stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 19,1%, wobec 20,0% w końcu 2003 r.). Według stanu na 31 grudnia 2004 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało 199.566 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 12.500 osób (5,9%). Rok 2004 był pierwszym od początku istnienia województwa kujawsko-pomorskiego, kiedy – w odniesieniu do roku poprzedniego – zmniejszyła się liczba bezrobotnych.

W dalszym ciągu nie zmienia się w istotny sposób struktura bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych: większość bezrobotnych (53,8%) to kobiety, na wsi zamieszkuje 44,3% bezrobotnych, osoby młode (w wieku 18 – 24 lata) to 25,8% populacji zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast osoby niepełnosprawne stanowią 2,5% ogółu. Prawo do zasiłku posiada 16,5% ogółu bezrobotnych. Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według wykształcenia – 36,6% stanowią osoby, które ukończyły zasadnicze szkoły zawodowe. Na drugim miejscu – 35,7% znajdują się osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

W ciągu 2004 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 174.128 nowych bezrobotnych (o 0,9% więcej niż w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2003 o 9,0% zmniejszyła się liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy natomiast o 4,1% wzrosła liczba osób, które do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciły po raz kolejny.

W 2004 roku z rejestrów wyłączono 186.628 bezrobotnych (o 8,5% więcej niż w roku poprzednim). Blisko połowa wyłączeń (90.410 osób, czyli 48,4%) nastąpiła z powodu podjęcia pracy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 88.562 osoby i 51,5%).

Szkolenia i staże pracy w 2004 roku rozpoczęło 18.721 bezrobotnych (o 23,5% więcej niż w roku poprzednim).

Trudna sytuacja na rynku pracy, strukturalny charakter bezrobocia, utrzymujące się niedopasowanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i absolwentów szkół do potrzeb rynku pracy oraz bierność osób zagrożonych lub dotkniętych bezrobociem powoduje, że znaczne grupy społeczeństwa są szczególnie zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Samorząd województwa podejmował i realizuje szereg programów mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy, ograniczenie bezrobocia, likwidację jego negatywnych skutków oraz wspieranie rządowych programów restrukturyzacyjnych.

Działania te wynikają z zapisów w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Programu Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 roku i innych dokumentów programowych (Regionalna Strategia Innowacji, Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, Program Strategiczny dla Pomocy Społecznej).

Do najważniejszych programów w zakresie rozwoju zatrudnienia realizowanych w województwie kujawsko-pomorskim należą:

- o Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL),
- o Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR),

- Program Phare 2002 Spójność Społeczno – Gospodarcza. Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich,
- Program Phare 2003 Spójność Społeczno – Gospodarcza. Kujawsko – Pomorski Program Rozwoju Zasobów Ludzkich,
- Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL.

ROZDZIAŁ II ZADANIA NA RZECZ ZATRUDNIENIA W RAMACH WYTYCZNYCH EUROPEJSKIEJ STRATEGII ZATRUDNIENIA

Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia definiuje zadania państwa w zakresie polityki zatrudnienia. Intencją dokumentu, poprzez uwzględnienie synergii działań przełamujących podziały resortowe i sektorowe, jest także stworzenie podstawy do zwiększenia efektywności realizacji niekwestionowanych priorytetów polskiej polityki społeczno-gospodarczej, jakimi są ograniczenie bezrobocia, wzrost zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich. Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia jest dokumentem informującym o tym, jak polska polityka zatrudnienia odpowiada na wyzwania wynikające z przekrojowych i szczegółowych wytycznych zatrudnienia, jako części Europejskiej Strategii Zatrudnienia, przyjętych decyzją Rady Europejskiej z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wytycznych polityk zatrudnienia (2003/578/WE). *Europejska strategia pełnego zatrudnienia i lepszej pracy dla wszystkich* opiera się na trzech wzajemnie połączonych i powiązanych celach: pełnego zatrudnienia, podniesienia wydajności i jakości pracy oraz wzmocnienia spójności i integracji społecznej.

1. WYTYCZNA 1: AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO

Kontekst problemowy:

Województwo kujawsko–pomorskie należy do najbardziej zagrożonych zjawiskiem bezrobocia. Pod względem wysokości stopy bezrobocia, charakteryzującej udział bezrobotnych w liczbie czynnych zawodowo, z wielkością 23,5% (w grudniu 2003 było to 24,6%) zajmujemy 4. miejsce w Polsce (w końcu 2004 roku stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 19,1%, wobec 20,0% w końcu 2003 r.). Według stanu na 31 grudnia 2004 roku w województwie kujawsko–pomorskim zarejestrowanych pozostawało 199.566 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 12.500 osób (5,9%). Rok 2004 był pierwszym od początku istnienia województwa kujawsko–pomorskiego, kiedy – w odniesieniu do roku poprzedniego – zmniejszyła się liczba bezrobotnych. Grupa młodych bezrobotnych (a więc takich, którzy nie ukończyli 24 roku życia) liczyła w końcu 2004 roku 51.571 osób. Było to 25,8% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba młodych bezrobotnych zmniejszyła się o 11,4%. W roku 2004 w województwie kujawsko–pomorskim zatrudnienie podjęło 28.228 młodych bezrobotnych i stanowiło to 31,2% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych. Wśród młodych osób podejmujących pracę dominowali mężczyźni: kobiety stanowiły w tej grupie zaledwie 44,1%. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa kujawsko–pomorskiego w dalszym ciągu przeważają osoby, które bez pracy pozostają ponad 12 miesięcy – stanowiły one w końcu 2004 roku 52,9% wszystkich bezrobotnych. Wśród pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy największe grupy stanowią kobiety (61,6%), mieszkańcy miast (52,8%), osoby w wieku do 34 lat (46,9%), z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (40,4%), o stażu pracy nie przekraczającym 5 lat (36,0%).

Cel:

Do najważniejszych zadań stojących przed urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego należy zmniejszenie skali zjawiska bezrobocia, szczególnie w powiatach o najwyższej stopie bezrobocia poprzez realizację programów nakierowanych na aktywizację bezrobotnych osób.

Działania:

W 2005 roku powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego otrzymały kwotę środków Funduszu Pracy w wysokości 88.141,0 tys. zł przeznaczoną na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia. Do najważniejszych instrumentów rynku pracy, jakie mogą być wykorzystane przez samorządy powiatowe na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych należą: prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, staże zawodowe, przygotowanie do wykonywania zawodu w miejscu pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Ponadto w 2005 roku będzie realizowany program Phare 2002 SSG RZL, który obejmie działania ukierunkowane na aktywizację młodzieży, długotrwale bezrobotnych, mieszkańców obszarów wiejskich, kobiet w ramach podprojektów pn. „*Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem*” - w ramach tego podprojektu przeprowadzonych zostanie 40 szkoleń zawodowych dla 20-osobowych grup oraz łącznie zostanie udzielone 1.600 godzin doradztwa zawodowego. Podprojekt skierowany zostanie do 800 osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem: bezrobotnych absolwentów, mieszkańców obszarów wiejskich, długotrwale bezrobotnych, młodych bezrobotnych (18 -24 lata). Wykonawca zakłada następujące wielkości docelowe w grupie osób bezrobotnych do 24 lat – 40 osób. W ramach ww. grupy zostanie zaktywizowanych 320 bezrobotnych kobiet. Kolejny podprojekt pn. „*Promocja przedsiębiorczości*” - w ramach którego przeprowadzone zostaną szkolenia oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Podprojekt obejmie 200 osób, z czego 10 osób stanowić będą osoby do 24 roku życia a 40% kobiety. W ostatnim podprojekcie pn. „*Promocja rozwoju lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia*” - działania będą realizowane w 5. powiatach województwa o największej stopie bezrobocia a ich rezultatem będzie powstanie planów modernizacji programów nauczania w szkołach zawodowych. Najlepsze plany zostaną nagrodzone grantami na zakup sprzętu komputerowego.

Rezultaty:

Zmniejszenie rozmiarów bezrobocia w województwie, objęcie aktywną pomocą jak największej liczby osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

1.1. AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY**Kontekst problemowy:**

Osoby w wieku 18-24 lat stanowią w kujawsko-pomorskim ponad 12,0% ogółu ludności. Ich udział w populacji osób dorosłych wynosi 15,9%. Bezrobocie w województwie kujawsko-pomorskim częściej niż ma to miejsce przeciętnie w Polsce dotyczy osób młodych. Utrwała się struktura bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych - 26,9% wśród zarejestrowanych bezrobotnych to osoby w wieku 18–24 lata (w kraju przeciętnie ok. 24,6%). Jeszcze trudniejsza sytuacja występuje na terenach wiejskich, gdzie co trzecia osoba bezrobotna jest w wieku 18-24 lata. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych do 25 roku życia jest

stosunkowo niski. Kwalifikacje nie są wystarczające w stosunku do rosnących wymagań pracodawców.

Cel:

Ułatwienie jak najszybszego wejścia na rynek pracy młodym ludziom i wypracowanie metod wczesnego reagowania i zapobiegania dalszemu wzrostowi bezrobocia wśród młodzieży. Zdobywanie doświadczenia zawodowego, podnoszenie poziomu wykształcenia, umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia - pozostające bez pracy przez okres do 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów wszystkich typów szkół.

Działania:

W 2005 roku, w ramach wdrażania Działania 1.2 SPO RZL „*Perspektywy dla młodzieży*” dofinansowanie z EFS uzyskują projekty, które będą stanowić kontynuację i istotne uzupełnienie przedsięwzięć podejmowanych wcześniej przez urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego w stosunku do bezrobotnych osób do 25 roku życia jak również absolwentów wszystkich typów szkół. Formy wsparcia przewidziane w ramach ww. Działania są zgodne z celami „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego” oraz Priorytetem I „Programu Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 roku”.

W ramach kwoty przeznaczonej w 2005 roku w województwie kujawsko-pomorskim na realizację Działania 1.2 „*Perspektywy dla młodzieży*”, przewiduje się wydatkowanie 100% środków na bezpośrednią aktywizację młodych osób bezrobotnych, poprzez formy wsparcia przewidziane w schemacie a) „Wspieranie młodzieży na rynku pracy”.

Łączna pula środków, które planuje się wydatkować na realizację Działania 1.2 SPO RZL w 2005 r. to 30.662,8 tys. zł. Natomiast wartość podpisanych umów na realizację projektów, z uwagi na kontynuację ich wdrażania w 2006 roku, powinna wynieść 35.779,5 tys. zł.

1. Część z ww. środków (w wysokości 5.079,5 tys. zł) przeznaczona zostanie na dokończenie realizacji projektu własnego WUP w Toruniu (procedura pozakonkursowa schemat a) Działania 1.2 SPO RZL) realizowanego od maja 2004 roku do marca 2005 roku w oparciu o *Porozumienia w sprawie wspólnej realizacji projektu finansowanego z EFS* - podpisane ze wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Łącznie projekt zakłada zaktywizowanie 7.449 osób bezrobotnych, poprzez następujące formy wsparcia: pomoc w poszukiwaniu pracy (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenia, przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Dzięki indywidualnemu podejściu (objęcie każdego uczestnika projektu IPD) oraz zastosowaniu kompleksowego wsparcia wobec beneficjentów ostatecznych projektu, planowane jest osiągnięcie wysokiej efektywności zatrudnieniowej (na poziomie ponad 30%).

W I kwartale 2005 roku, w ramach kontynuacji projektu, udzielone zostaną jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej osobom, które przeszły szkolenie z zakresu ABC przedsiębiorczości. Ponadto 3.341 osób powinno kontynuować staże, a 125 osób - odbywać szkolenia. Realizowane będą także usługi z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

2. W ramach Działania 1.2 SPO RZL - schematu a) „Wspieranie młodzieży na rynku pracy” w 2005 roku realizowane będą również kolejne projekty publicznych służb zatrudnienia. Jednak z uwagi na zmianę procedury wdrażania, powiatowe urzędy pracy pełnić będą rolę samodzielnego projektodawcy w ramach składanych przez siebie wniosków o dofinansowanie z EFS. Ze względu na konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu współfinansowania krajowego, od powiatów składających wnioski, wymagane będzie

zadeklarowanie wkładu własnego oraz środków prywatnych w wysokości określonej przez instytucję zarządzającą i instytucję wdrażającą.

Każdej z osób objętych projektami zostanie zaproponowana indywidualna ścieżka postępowania z zastosowaniem tzw. „Indywidualnego Planu Działania”. Beneficjenci będą mogli skorzystać z dobranego indywidualnie pakietu usług, w celu osiągnięcia maksymalnego wzrostu efektywności podejmowanych wobec nich działań. Działania realizowane będą się skupiać na następujących formach aktywizacji: pomoc w poszukiwaniu pracy, staże/przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenia zawodowe, udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej dla osób podejmujących własną działalność gospodarczą, subsydiowanie zatrudnienia.

Programem Phare 2002 SSG RZL objęte zostaną działania ukierunkowane również na aktywizację młodzieży w ramach podprojektów:

- Podprojekt 1. „*Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem*” - w ramach którego przeprowadzonych zostanie 40 szkoleń zawodowych dla 20-osobowych grup oraz łącznie zostanie udzielone 1.600 godzin doradztwa zawodowego. Wykonawca zakłada aktywizację 80 osób w grupie bezrobotnych absolwentów i młodych bezrobotnych (18-24 lata).
- Podprojekt 2. „*Promocja przedsiębiorczości*” - w ramach tego podprojektu przeprowadzone zostaną szkolenia oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Podprojekt obejmie 200 osób, z czego 20 osób stanowić będą absolwenci i osoby do 24 roku życia.
- Podprojekt 3. „*Promocja rozwoju lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia*” - działania w ramach tego projektu będą realizowane w 5. powiatach województwa o największej stopie bezrobocia, a ich rezultatem będzie powstanie planów modernizacji programów nauczania w szkołach zawodowych. Najlepsze plany zostaną nagrodzone grantami na zakup sprzętu komputerowego.

Rezultaty:

1. Dofinansowanie projektów wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 1.2 SPO RZL, pozwoli w kolejnych latach objąć wyżej opisaną kompleksową pomocą, znacznie większą liczbę młodych osób bezrobotnych (w tym absolwentów) oraz długotrwale bezrobotnych, niż byłoby to możliwe gdyby urzędy pracy naszego województwa dysponowały jedynie środkami Funduszu Pracy, przyznanymi im na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.
2. Zakłada się, że spośród wszystkich osób objętych działaniami aktywizującymi, 90% skorzysta z form proponowanych im w ramach ww. projektów.
3. W efekcie uczestnictwa w projektach współfinansowanych z EFS w ramach Działania 1.2 SPO RZL, w okresie 6 miesięcy od zakończenia udziału, ok. 30% ich uczestników znajdzie stałe zatrudnienie, rozpocznie własną działalność gospodarczą lub podejmie dalszą naukę. Wysoką efektywność proponowanych form wsparcia gwarantuje zintegrowane podejście polegające na zaoferowaniu osobom bezrobotnym określonego projektem pakietu usług spośród poniższych form aktywizacji: doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, szkolenia, stażu, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, subsydiowanego zatrudnienia.
Nabyte umiejętności (m.in.: autoprezentacji, przygotowywania dokumentów niezbędnych w trakcie poszukiwania pracy, doświadczenia zawodowego poprzez staż) powinny zwiększyć zatrudnialność programu.

4. Ważnymi rezultatami uczestnictwa w projektach współfinansowanych z EFS są tzw. „rezultaty miękkie”. Poznanie przez beneficjentów ostatecznych programu sytuacji na rynku pracy oraz identyfikacja ich mocnych i słabych stron pozwoli rozwinąć zdolności interpersonalne i osobiste (takie jak: obowiązkowość, odpowiedzialność, zdyscyplinowanie, punktualność, jak również umiejętności pracy indywidualnej i pracy w zespole), zwiększyć motywację do poszukiwania odpowiedniej pracy i pewniej poruszać się po rynku pracy. Poprzez kompleksowe działania w ramach programu uczestnicy staną się bardziej aktywni i samodzielni w działaniach związanych z funkcjonowaniem na rynku pracy.
5. Zaktywizowanie w ramach Phare 2002 grupy 100 bezrobotnych absolwentów i osób do 24 roku życia, osiągnięcie 30% efektywności zatrudnienia po zakończeniu programu oraz powstanie pięciu planów modernizacji szkół, które pozwolą lepiej dostosować kształcenie młodzieży do wymogów rynku pracy.

1.2. PRZECIWDZIAŁANIE I ZWALCZANIE DŁUGOTRWAŁEGO BEZROBOCIA

Kontekst problemowy:

W IV kwartale 2004 r. w województwie kujawsko-pomorskim osoby pozostające bez pracy do 12 m-cy stanowiły 54,1% całej populacji bezrobotnych, a pozostający bez pracy od 12 do 24 m-cy stanowili 17,4% ogółu bezrobotnych. Cechą charakterystyczną bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim są bardzo niskie kwalifikacje bezrobotnych. 30 września 2004 r. 71,6% bezrobotnych posiadało wykształcenie nie wyższe niż zasadnicze zawodowe. Podobny poziom udziału osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym charakteryzował populację długotrwale bezrobotnych.

Znaczna część osób bezrobotnych od 12 do 24 miesięcy w krótkim czasie zasila szeregi grupy bezrobotnych powyżej 24 miesięcy, tym samym popada w wykluczenie społeczne. Osoby, które pozostają bez pracy przez tak długi okres, mają trudności z powrotem na rynek pracy i w dostosowaniu się do jego potrzeb. Słabnie ich motywacja do poszukiwania zatrudnienia a przede wszystkim ich kwalifikacje dezaktualizują się. Tym samym stają się zupełnie nieatrakcyjni dla potencjalnych pracodawców.

Cel:

Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn, poprzez wsparcie dla osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (powyżej 25 roku życia, bezrobotnych przez okres do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów) w zakresie reintegracji zawodowej, tak aby nie wypadały trwale z rynku pracy oraz wsparcie dla otoczenia tych osób. Podejmowane działania mają na celu zapobieganie dalszemu wzrostowi tej grupy i ułatwienie osobom długo pozostającym bez pracy powrotu na rynek pracy.

Działania:

W 2005 roku, w ramach wdrażania Działania 1.3 SPO RZL „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia” - dofinansowanie z EFS uzyskują projekty mające na celu przede wszystkim podnoszenie poziomu wykształcenia, umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz podejmowanie działalności gospodarczej. Będą one stanowić kontynuację i istotne uzupełnienie przedsięwzięć podejmowanych wcześniej przez urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego w stosunku do osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych długotrwałym bezrobociem, w tym w szczególności zamieszkałych na wsi. Formy wsparcia przewidziane w ramach ww. Działań są zgodne z celami „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego” oraz Priorytetem I „Programu Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 roku”.

Łączna pula środków, które planuje się wydatkować na realizację Działania 1.3 SPO RZL w 2005 r. to 18.640,3 tys. zł. Natomiast wartość podpisanych umów na realizację projektów, z uwagi na kontynuację ich wdrażania w 2006 roku, powinna wynieść 22.000,5 tys. zł.

1. Część z ww. środków (w wysokości 1.839,4 tys. zł) przeznaczona zostanie na dokończenie realizacji projektu własnego WUP w Toruniu (procedura pozakonkursowa schemat a) Działania 1.3 SPO RZL) realizowanego od maja 2004 roku do marca 2005 roku w oparciu o *Porozumienia w sprawie wspólnej realizacji projektu finansowanego z EFS* - podpisane ze wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego. W ramach projektu planuje się zaktywizować 2.610 osób bezrobotnych, poprzez następujące formy wsparcia: pomoc w poszukiwaniu pracy (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenia, przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Dzięki indywidualnemu podejściu (objęcie każdego uczestnika projektu IPD) oraz zastosowaniu kompleksowego wsparcia, planowane jest osiągnięcie wysokiej efektywności zatrudnieniowej (na poziomie minimum 40%).
W I kwartale 2005 roku, w ramach kontynuacji projektu, udzielone zostaną jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej 51 osobom, które przeszły szkolenie z zakresu ABC przedsiębiorczości. Ponadto 608 osób powinno kontynuować przygotowanie zawodowe, a 191 osób - odbywać szkolenia. Realizowane będą również usługi z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.
2. W ramach Działania 1.3 SPO RZL - schematu a) „Wspieranie osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych” - w 2005 roku realizowane będą również kolejne projekty publicznych służb zatrudnienia. Jednak z uwagi na zmianę procedury wdrażania, powiatowe urzędy pracy pełnić będą rolę samodzielnego projektodawcy w ramach składanych przez siebie wniosków o dofinansowanie z EFS. Ze względu na konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu współfinansowania krajowego, od powiatów składających wnioski, wymagane będzie zadeklarowanie wkładu własnego oraz środków prywatnych w wysokości określonej przez instytucję zarządzającą i instytucję wdrażającą. Każdej z osób objętych projektami zostanie zaproponowana indywidualna ścieżka postępowania z zastosowaniem tzw. „Indywidualnego Planu Działania”. Beneficjenci będą mogli skorzystać z dobranej indywidualnie pakietu usług, w celu osiągnięcia maksymalnego wzrostu efektywności podejmowanych wobec nich działań. Realizowane działania będą się skupiać na następujących formach aktywizacji: pomoc w poszukiwaniu pracy, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenia zawodowe, udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej dla osób podejmujących własną działalność gospodarczą, subsydiowanie zatrudnienia.
Projekty skierowane do osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, będą mogły obejmować także działania towarzyszące (nie mogą przekroczyć 10% jego łącznej wartości), takie jak zapewnienie opieki nad dziećmi i osobami zależnymi od uczestników projektu. Działania towarzyszące mogą stanowić jedynie element projektu nie przekraczający 10% jego łącznej wartości.
3. Uzupełnieniem wsparcia osób długotrwale bezrobotnych lub zagrożonych długotrwałym bezrobociem, realizowanego w ramach SPO RZL, będą działania podejmowane przez urzędy pracy za pomocą środków Funduszu Pracy.

Programem Phare 2002 SSG RZL objęte zostaną działania ukierunkowane również na aktywizację osób długotrwale bezrobotnych w ramach poniższych podprojektów:

- Podprojekt 1. „Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem” - w ramach tego podprojektu przeprowadzonych zostanie 40 szkoleń zawodowych dla 20-osobowych grup oraz łącznie zostanie udzielone 1.600 godzin doradztwa zawodowego. Podprojekt skierowany zostanie do 800 osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych. Wykonawca zakłada objęcie działaniami grupę 40 osób długotrwale bezrobotnych.
- Podprojekt 2. „Promocja przedsiębiorczości” - w ramach tego podprojektu przeprowadzone zostaną szkolenia oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Podprojekt obejmie 200 osób, z czego 10 osób stanowić będą osoby długotrwale bezrobotne.

Rezultaty:

Dofinansowanie projektów wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 1.3 SPO RZL, pozwoli w kolejnych latach objąć wyżej opisaną kompleksową pomocą, znacznie większą liczbę osób bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych, niż byłoby to możliwe gdyby urzędy pracy naszego województwa dysponowały jedynie środkami Funduszu Pracy, przyznanymi im na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Zakłada się, że spośród wszystkich osób objętych działaniami aktywizującymi 90% skorzysta z form proponowanych im w ramach ww. projektów.

W efekcie uczestnictwa w projektach współfinansowanych z EFS w ramach Działania 1.3 SPO RZL, w okresie 6 miesięcy od zakończenia udziału, ok. 40% ich uczestników znajdzie stałe zatrudnienie lub rozpocznie własną działalność gospodarczą.

Wysoką efektywność proponowanych form wsparcia gwarantuje zintegrowane podejście polegające na zaoferowaniu osobom bezrobotnym określonego projektem pakietu usług spośród poniższych form aktywizacji: doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, szkolenia, przygotowania zawodowego, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, subsydiowanego zatrudnienia.

Nabyte umiejętności (m.in. autoprezentacji, przygotowywania dokumentów niezbędnych w trakcie poszukiwania pracy, doświadczenia w miejscu odbywania przygotowania zawodowego) powinny zwiększyć zatrudnialność uczestników programu.

Ważnymi rezultatami uczestnictwa w projektach współfinansowanych z EFS są tzw. „rezultaty miękkie”. Poznanie przez beneficjentów ostatecznych programu sytuacji na rynku pracy oraz identyfikacja ich mocnych i słabych stron pozwoli rozwinąć zdolności interpersonalne i osobiste (takie jak: obowiązkowość, odpowiedzialność, zdyscyplinowanie, punktualność jak również umiejętności pracy indywidualnej i pracy w zespole), zwiększyć motywację do poszukiwania odpowiedniej pracy i pewniej poruszać się po rynku pracy.

Poprzez kompleksowe działania w ramach programu uczestnicy staną się bardziej aktywni i samodzielni w działaniach związanych z funkcjonowaniem na rynku pracy.

Zaktywizowanie w ramach Phare 2002 grupy 50 osób długotrwale bezrobotnych, umożliwi im powrót na rynek pracy oraz wpłynie na poprawę ich sytuacji materialnej. Ponadto przewiduje się osiągnięcie 30% efektywności zatrudnienia po zakończeniu programu.

1.3. PODWYŻSZANIE JAKOŚCI USŁUG PORADNICTWA ZAWODOWEGO I POŚREDNICTWA PRACY

Kontekst problemowy:

Z roku na rok zwiększa się liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy korzystających z usług poradnictwa zawodowego z uwagi na potrzeby rynku pracy i wzrost świadomości

u różnych kategorii odbiorców konieczności korzystania z tychże usług. W kontekście racjonalizacji planowania indywidualnych karier zawodowych, przy założeniu, że życie jest postrzegane jako sekwencja karier, rola poradnictwa zawodowego będzie rosła.

W związku ze wzrostem dostępności do krajowych i zagranicznych ofert pracy, znacznym zainteresowaniem zatrudnieniem za granicą - pośrednictwo pracy stanowi ważny element działalności służb zatrudnienia, który m.in. poprzez stosowanie standardów usług pośrednictwa pracy, zostanie dostosowany do potrzeb klientów.

Istotnym elementem pośrednictwa pracy są również działania w zakresie służby zastępczej.

Cel:

Rozwój pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego w WUP oraz współpraca w tym zakresie z powiatowymi urzędami pracy, Gminnymi Centrami Informacji i Akademickimi biurami Karier.

Działania w zakresie pośrednictwa pracy ukierunkowane są na pozyskiwanie większej ilości sprawdzonych i wiarygodnych ofert pracy, tak w regionie, jak i ofert pracy za granicą oraz na poprawę ich dostępności dla zainteresowanych. Kolejnym celem jest sprostanie oczekiwaniom klientów w zakresie udzielania szerokiej gamy informacji o obowiązujących przepisach dotyczących zatrudnienia w poszczególnych krajach. Ważne jest również utrzymanie na dotychczasowym wysokim poziomie realizacji zadań w zakresie służby zastępczej.

Działania:

- współdziałanie z pup w zakresie świadczenia specjalistycznych usług poradnictwa zawodowego,
- współpraca z Gminnymi Centrami Informacji i Akademickimi biurami Karier w zakresie rozwoju informacji i poradnictwa, pomoc w tworzeniu trwałych powiązań (sieci),
- identyfikacja potrzeb klientów i dostosowania oferty usług poradnictwa zawodowego,
- upowszechnianie metod i narzędzi poradnictwa zawodowego w korelacji z potrzebami partnerów,
- promocja usług poradnictwa w szczególności wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- zorganizowanie konferencji naukowej na temat poradnictwa zawodowego,
- współdziałanie z pup w zakresie wdrażania standardów usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- szkolenia kadry doradców zawodowych oraz pośredników pracy zatrudnionych w pup i WUP,
- współpraca z agencjami zatrudnienia i innymi lokalnymi partnerami społecznymi w zakresie pośrednictwa pracy,
- pozyskiwanie przez pup w 2005 roku większej niż w ubiegłym roku (ok. 48.000) liczby ofert pracy,
- sprawdzanie krajowych ofert pracy będących w dyspozycji WUP i przekazywanie ich do pup,
- współdziałanie z pup i partnerami lokalnymi w zakresie prowadzenia naborów do pracy za granicą,
- nawiązanie kontaktów z partnerami zagranicznymi w zakresie pośrednictwa pracy,
- funkcjonowanie komputerowej bazy CV kandydatów do pracy za granicą oraz dysponowanie odpowiednią bazą kandydatów do pracy za granicą,
- organizowanie prac komisji wojewódzkiej ds. służby zastępczej,
- kierowanie poborowych do służby zastępczej przy uwzględnieniu limitu środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Rezultaty:

- wdrażanie i funkcjonowanie standardów usług poradnictwa zawodowego – jakość usług,
- zwiększenie dostępności usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy realizowanego przez WUP, pup, GCI i ABK,
- zwiększenie liczby spotkań metodycznych i konsultacji dla GCI,
- zdiagnozowanie potrzeb klientów na usługi poradnictwa zawodowego,
- przewiduje się, że w 2005 roku z usług poradnictwa zawodowego skorzysta około 40.000 bezrobotnych i poszukujących pracy,
- pozyskanie zwiększonej ilości wiarygodnych ofert pracy za granicą, w tym uzyskanych w wyniku współpracy z partnerami zagranicznymi oraz proponowanych przez agencje pośrednictwa pracy,
- usprawnienie kojarzenia ofert pracy z poszukującymi pracy,
- przewiduje się, że ilość osób podejmujących pracę za granicą utrzyma tendencję wzrostową i w 2005 r. będzie stanowić ok. 17.000 pracujących legalnie za granicą, za pośrednictwem WUP.

1.4. WDROŻENIE SYSTEMU EURES

Kontekst problemowy:

Wraz ze wzrostem zainteresowania pracowników z regionu kujawsko-pomorskiego pracą za granicą, w państwach UE/EOG, wymagane jest większe zaangażowanie w realizowanie i koordynowanie działań w europejskim systemie wymiany ofert pracy (EURES) na poziomie województwa i powiatów.

Cel:

Ułatwianie mobilności pracowników oraz wykorzystywanie jej do zarządzania rynkiem pracy w krajach UE/EOG poprzez wymianę ofert pracy oraz podań o pracę, informacji dotyczących sytuacji na rynkach pracy i warunkach życia i pracy w tych krajach.

Pomoc klientom w procesie dopasowywania stanowisk i pracowników na poziomie UE/EOG, w tym przekazanie informacji o warunkach życia i pracy oraz sytuacji na rynku pracy krajów UE/EOG a także udzielanie indywidualnych porad klientom – niezależnie od tego, czy są oni osobami bezrobotnymi, poszukującymi pracy, pracownikami czy pracodawcami.

Działania:

- udostępnianie ofert pracy z obszaru UE/EOG,
- udzielanie informacji o warunkach życia i pracy w krajach UE/EOG,
- rekrutacja pracowników na poszczególne oferty pracy,
- organizacja targów pracy,
- działania marketingowe upowszechniające usługi EURES,
- prowadzenie bazy kandydatów do pracy,
- monitorowanie działań EURES.

Rezultaty:

- kojarzenie sprawdzonych (przez doradców EURES) ofert pracy z osobami zainteresowanymi ,
- korzystny wpływ na mobilność pracowników,
- pomoc pracodawcom polskim w poszukiwaniach specjalistów z krajów UE/EOG,
- sprawne kojarzenie ofert pracy z pracownikami (dzięki bazie kandydatów do pracy),

- upowszechnienie informacji o usługach EURES,
- możliwość uzyskania pełnej informacji o warunkach życia, pracy i rynkach pracy kraju, w którym nastąpi zatrudnienie,
- przewiduje się, że w 2005 roku zostanie obsłużonych ok. 3000 klientów EURES a około 500 osób złoży swoje aplikacje do pracodawców zagranicznych za pośrednictwem WUP.

2. WYTYCZNA 2: TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

2.1. WSPARCIE PRZEDSIĘBIORSTW W PODEJMOWANIU INWESTYCJI

Kontekst problemowy:

Diagnoza przeprowadzona na początku 2004 roku przez Kujawsko-Pomorską Radę Przedsiębiorczości za główne czynniki ograniczające rozwój gospodarczy w regionie uznała:

- przestarzałe technologie wielu przedsiębiorstw oraz często zbyt niską wydajność pracy,
- zbyt drogie kredyty i zbyt wysokie wymogi gwarancyjne,
- niepełne przygotowanie niektórych przedsiębiorców do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym z zakresu znajomości języków obcych, kwestii negocjacji, nowoczesnych metod zarządzania, analizy rynków zbytu),
- niską konkurencyjność firm,
- niesprzyjającą przedsiębiorcom politykę kredytową instytucji bankowych,
- pozarynkowe trudności w uzyskaniu kredytu i gwarancji bankowych,
- niedostosowanie do europejskich standardów jakości i ochrony środowiska,
- niewystarczającą ofertę regionalnych funduszy poręczeniowych, pożyczkowych i venture capital,
- niewystarczającą dostępność informacji dla małych firm,
- niski i niedostosowany do potrzeb rynku pracy poziom kwalifikacji ludności w wieku produkcyjnym.

Cel:

Zwiększenie konkurencyjności oraz dostosowania przedsiębiorstw do działania na Jednolitym Rynku Europejskim poprzez unowocześnienie oferty produktowej i technologicznej oraz zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach.

Działania:

Zadanie wdrażane będzie w ramach Działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa Zintegrowanego* Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - obejmującego między innymi projekty inwestycyjne poprawiające innowacyjność.

Mikrofirmom udzielane będzie wsparcie finansowe na pokrycie części kosztów związanych z:

- utworzeniem, rozbudową lub nabyciem przedsiębiorstwa,
- rozszerzeniem zakresu działalności gospodarczej,
- rozpoczęciem w przedsiębiorstwie działań obejmujących dokonywanie zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, wyrobu lub usługi,
- unowocześnieniem wyposażenia firmy, modernizacją firmy.

Zadanie obejmuje również promowanie możliwości dofinansowania inwestycji małych i średnich firm w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Wsparcie udzielane będzie na pokrycie części kosztów zakupu maszyn, urządzeń, zakupu wyników prac badawczo-rozwojowych oraz wdrażanie nowych technologii i produktów innowacyjnych.

Działalność parków technologicznych i przemysłowych regionu również ma na celu wspieranie tworzenia i ekspansji firm, w szczególności takich, które wprowadzają innowacje technologiczne. Dogodne warunki dla inwestorów zostaną stworzone dzięki oferowanej bazie do utworzenia nowych miejsc pracy, możliwościom współpracy z dużymi firmami działającymi w regionie, a także jednostkami badawczo-rozwojowymi w zakresie nowoczesnych rozwiązań technologicznych i technicznych.

W 2005 roku w ramach tego działania planuje się podpisanie umów na dofinansowanie projektów na kwotę 5.354.326,12 PLN (w tym udział EFRR wynosi 2.951.203,38 PLN).

Rezultaty:

Przewidziane formy wsparcia spowodują wzmocnienie sektora MŚP a zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw w strukturze gospodarki regionu, w szczególności poprzez zwiększenie liczby MŚP i zwiększenie zatrudnienia w tym sektorze, wzmocnienie i wykorzystanie sektora instytucji okołobiznesowych, wdrażanie nowoczesnych technik zarządzania i technologii, większy dostęp do środków finansowych na działalność innowacyjną.

2.2. ROZWÓJ BIZNESOWEGO WSPARCIA DLA PRZEDSIĘBIORSTW – DORADZTWO I INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE

Kontekst problemowy:

Niedostatecznie rozwinięta sieć instytucji świadczących profesjonalne doradztwo w zakresie pozyskiwania przez firmy środków pieniężnych z programów Unii Europejskiej i innych programów bilateralnych.

Cel:

Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do specjalistycznej pomocy biznesowej i doradczej dotyczącej: prowadzenia działalności na Jednolitym Rynku Europejskim, wdrażania i projektowania systemów zarządzania jakością, środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, uzyskiwania certyfikatów zgodności, wprowadzania innowacji i nowych technologii, podejmowania i rozwijania działalności eksportowej, tworzenia sieci kooperacyjnych, łączenia przedsiębiorstw.

Działania:

Rozwój systemu wspierania małych i średnich przedsiębiorstw oraz poprawa jakości usług świadczonych przez sieć Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Podstawowym celem systemu jest podniesienie konkurencyjności polskich MŚP poprzez dostarczenie im kompleksowej oferty wysokiej jakości usług.

Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego w Toruniu będzie świadczyć na rzecz sektora MŚP następujące usługi:

Doradcze:

- specjalistyczne doradztwo w dziedzinie: marketingu, finansów, prawa, planowania i zarządzania, innowacji i transferu technologii, eksportu i jakości,
- podstawowe doradztwo dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Informacyjne:

- kojarzenie partnerów gospodarczych,
- sprawdzanie wiarygodności partnerów handlowych - wywiadownie gospodarcze,
- udzielanie informacji o targach.

Szkoleniowe:

- specjalistyczne, np. z zakresu marketingu, finansów i zarządzania,

- dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- branżowe,
- ogólne (m.in. komputerowe, językowe).

Finansowe:

- pomoc w poszukiwaniu finansowania zewnętrznego, informowanie o preferencyjnych kredytach, sporządzanie biznes planów.

Rezultaty:

Rozwój usług doradczych oraz zwiększenie wskaźnika przetrwania firm i utrzymania miejsc pracy.

2.3. ROZBUDOWA SYSTEMU FUNDUSZY POŻYCZKOWYCH I PORĘCZENIOWYCH

Kontekst problemowy:

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego uznaje, że podstawowym celem rozwoju województwa w zakresie sfery gospodarczej jest podnoszenie poziomu przedsiębiorczości. Wizja rozwoju do 2010 roku określa wzmocnienie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w strukturze gospodarki regionu jako jeden z celów operacyjnych. Przyjmuje też jako ważne przedsięwzięcie dla jego realizacji stworzenie systemu ułatwień dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania dla pobudzenia inwestycji przedsiębiorstw i podniesienia ich konkurencyjności.

Obecnie sektor MŚP napotyka na liczne bariery. Z racji swojej specyfiki, firmy mają ograniczone możliwości dostępu do kapitału, który w zasadzie sprowadza się do kredytu bankowego i ewentualnie leasingu. Przyczynami ograniczonego dostępu są:

- niskie kapitały własne,
- brak majątku mogącego stanowić zabezpieczenie spłaty kredytu,
- małe doświadczenie właścicieli w zarządzaniu firmą,
- brak historii kredytowej.

Dążąc do minimalizacji ryzyka banki żądają bardzo często wysokich i płynnych zabezpieczeń spłaty kredytu, których w większości przypadków kredytobiorcy nie mogą przedstawić, co w konsekwencji powoduje odmowę udzielenia kredytu. W likwidacji tej bariery mogą pomóc fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych.

Cel:

Wspólnym podstawowym celem funduszy pożyczkowych i poręczeńiowych jest ułatwienie w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji oraz większe możliwości stabilnego rozwoju MŚP.

Działania:

Zadanie będzie polegać głównie na dokapitalizowaniu istniejących funduszy pożyczkowych i poręczeńiowych. Realizację zadania umożliwi *Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw*. Równolegle planuje się utworzenie funduszy lokalnych w każdym powiecie (będących wspólnym przedsięwzięciem samorządu powiatowego i znajdujących się na jego terenie samorządów gminnych). Fundusze te winny koncentrować swoją działalność na obsłudze osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz przedsiębiorstwach małych o lokalnym charakterze.

Rezultaty:

Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o., Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., Bydgoski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. oraz Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., Fundusz Poręczeń Kredytowych w Płużnicy oraz Fundusz Pożyczkowy w Inowrocławiu uzyskują dofinansowanie na podstawie złożonych wniosków do *Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw*. Uzyskane środki dokapitalizują wszystkie fundusze i pozwolą na dalszy rozwój spółek. Nastąpi wzrost wielkości inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, poprawi się ich konkurencyjność oraz powstaną nowe miejsca pracy.

Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. należy do najbardziej dynamicznych w kraju. W 2004 r. udzielił 268 poręczeń na kwotę ponad 9 mln zł, co pozwoliło małym i średnim firmom z regionu na zaciągnięcie kredytów na sumę blisko 20 mln zł. Szacuje się, że liczba udzielonych poręczeń przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. zwiększy się o 20%.

Zakłada się wzrost liczby działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego lokalnych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych – docelowo w każdym powiecie zostanie utworzony lokalny fundusz. Zwiększy się dzięki temu dostępność MŚP do pożyczek i poręczeń udzielanych przez poszczególne fundusze.

2.4. PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE DLA ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Kontekst problemowy:

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, w rejestrze REGON w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2004 roku zarejestrowanych pozostawało 186,0 tys. podmiotów gospodarczych. Podmioty małe (zatrudniające do 9 pracowników) stanowią 95,5% ogółu podmiotów.

Diagnoza przeprowadzona na początku 2004 roku przez Kujawsko-Pomorską Radę Przedsiębiorczości za główne czynniki ograniczające rozwój gospodarczy w regionie uznała:

- niesprzyjającą przedsiębiorcom politykę kredytową instytucji bankowych,
- poza rynkowe trudności w uzyskaniu kredytu i gwarancji bankowych,
- zbyt drogie kredyty i zbyt wysokie wymogi gwarancyjne,
- niepełne przygotowanie niektórych przedsiębiorców do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym z zakresu znajomości języków obcych, kwestii negocjacji, nowoczesnych metod zarządzania, analizy rynków zbytu),
- przestarzałe technologie wielu przedsiębiorstw oraz często zbyt niska wydajność pracy,
- niedostosowanie do europejskich standardów jakości i ochrony środowiska,
- niewystarczającą ofertę regionalnych funduszy poręczeniowych, pożyczkowych i venture capital,
- niewystarczającą dostępność informacji dla małych firm,
- niski i niedostosowany do potrzeb rynku pracy poziom kwalifikacji ludności w wieku produkcyjnym.

Istnieje potrzeba realizowania w województwie projektów wspierających przedsiębiorczość.

Cel:

Stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowopowstałym mikroprzedsiębiorstwom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia.

Działania:

Zadanie wdrażane będzie w ramach Działania 2.5 *Promocja przedsiębiorczości* Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Zadanie polega na świadczeniu usług doradczych i szkoleniowych wspierających zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej, rozpowszechnianiu dobrych praktyk i metod rozwoju, przekazywaniu pomocy finansowej przysługującej po zarejestrowaniu mikroprzedsiębiorstwa w formie wsparcia pomostowego oraz jednorazowej dotacji na rozwój działalności.

W 2005 roku w ramach tego działania planuje się podpisanie umów na dofinansowanie projektów na kwotę 5.010.222,72 PLN (w tym udział EFS wynosi 3.757.615,54 PLN).

Rezultaty:

Wzmocnienie mikroprzedsiębiorstw w strukturze gospodarki regionu, w szczególności poprzez zwiększenie liczby małych firm i zwiększenie zatrudnienia w tym sektorze, wzmocnienie i wykorzystanie sektora instytucji okołobiznesowych, rozwój poradnictwa dla wchodzących na rynek przedsiębiorców, poprawy finansowania w pierwszym okresie funkcjonowania.

2.5. WSPARCIE SAMOZATRUDNIENIA

Kontekst problemowy:

Przyznanie przez powiatowe urzędy pracy jednorazowych środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej osobom pozostającym bez pracy, jest jedną z bardziej skutecznych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Cel:

Udzielanie pomocy osobom pozostającym bez pracy w uruchomieniu własnej działalności gospodarczej.

Działania:

Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego będą udzielały osobom bezrobotnym jednorazowych środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej. Bezrobotni, którzy zamierzają podjąć własną działalność gospodarczą zostaną przeszkoleni z zakresu ABC Przedsiębiorczości. Ponadto w ramach programu Phare 2002 SSG RZL Podprojekt 2 „*Promocja przedsiębiorczości*” - będą podejmowane działania ukierunkowane na organizację szkoleń oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Podprojekt ten obejmie 200 osób.

Rezultaty:

W wyniku podjętych działań ulegnie zmniejszeniu liczba osób bezrobotnych, zostaną utworzone nowe miejsca pracy i ulegnie ożywieniu lokalny rynek pracy. Przewiduje się, że 30% osób zaktywizowanych w ramach Podprojektu 2 programu Phare 2002 podejmuje własną działalność gospodarczą.

3. WYTYCZNA 3: DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY

3.1. ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

Kontekst problemowy:

Niski i niedostosowany do potrzeb rynku pracy poziom kwalifikacji przedsiębiorców w wieku produkcyjnym. Na rynku pracy występują tendencje wzrostu zapotrzebowania na pracowników z wykształceniem wyższym i wysokimi kwalifikacjami oraz posiadających doświadczenie zawodowe. Ponadto daje się zauważyć bardzo niskie zaangażowanie pracodawców w szkolenie ustawiczne pracowników.

Cel:

Podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry.

Działania:

Zadanie polega na promowaniu możliwości dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego szkoleń zawodowych i menedżerskich dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw, w tym związanych ze zmianami technologicznymi, usprawnieniem zarządzania i organizacji pracy, studiów podyplomowych dla pracowników przedsiębiorstw i kadry zarządzającej oraz praktycznych szkoleń i staży odbywanych w instytucjach naukowo-badawczych.

Zadanie obejmuje również świadczenie usług doradczych i szkoleniowych promujących podwyższanie umiejętności i kwalifikacji pracowników, w celu dostosowania potencjału kadrowego przedsiębiorstw do zmieniających się warunków na rynku pracy.

Rezultaty:

Przewiduje się zwiększenie udziału w szkoleniach, stażach i studiach podyplomowych pracowników przedsiębiorstw oraz ich pracodawców, co poprawi funkcjonowanie przedsiębiorstw, a w konsekwencji zwiększy ich konkurencyjność. Ponadto nastąpi wzrost zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców i ich pracowników do zmieniających się warunków gospodarczych.

3.2. REORIENTACJA ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH PROCESAMI RESTRUKTURYZACYJNYMI

Kontekst problemowy:

Dostęp do Jednolitego Rynku Europejskiego wiąże się z zaostrzoną konkurencją, wymuszającą na przedsiębiorstwach większą efektywność gospodarowania, wiążącą się często ze zmianami organizacyjnymi, które prowadzą do redukcji zatrudnienia. Zwiększona presja konkurencyjna oznacza także konieczność przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych.

Z punktu widzenia lokalnego rynku pracy osoby zagrożone utratą pracy wymagają podjęcia odrębnych działań nakierowanych na przystosowanie ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb regionalnego rynku pracy. Z dokumentów opracowanych przez Wydział Informacji, Badań i Analiz WUP wynika, że największą liczbę zgłoszeń osób do zwolnienia zanotowano w następujących sekcjach:

Sekcja D: Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja F: Budownictwo

Sekcja L: Administracja publiczna i obrona narodowa

Sekcja N: Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Sekcja O: Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna.

Dane dotyczące zgłoszeń osób przewidzianych do zwolnienia, zebrane i opracowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, pochodzące z okresu styczeń-grudzień 2004 roku wykazują, że we wskazanym okresie zakłady pracy zgłosiły do zwolnienia 2.218 osób. Osobom zagrożonym utratą pracy z przyczyn zakładów pracy, będzie możliwe udzielenie pomocy w ramach Priorytetu II Działania 2.4 ZPORR.

Cel:

Działanie 2.4 *Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi* Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - ma za cel dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy poprzez zmianę kwalifikacji osób zagrożonych utratą zatrudnienia. Celem szczegółowym Działania jest zmiana kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów i sektorów podlegających restrukturyzacji a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych, w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów.

Działania:

Formy wsparcia realizowane w niniejszym Działaniu tj.:

- szkolenia i kursy, mające na celu nabycie umiejętności i kwalifikacji zawodowych związanych z nowym zawodem,
- pośrednictwo pracy w regionie,
- informacja zawodowa,
- usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i osiągnięcia nowych umiejętności zawodowych, w tym Indywidualne Plany Działań polegające na udzielaniu osobom zagrożonym utratą pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia,
- subsydiowane zatrudnienia w nowych miejscach pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu będzie udzielał wsparcia na rzecz reorientacji zawodowej osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi w ramach Działania 2.4. W 2005 roku planuje się podpisanie umów o dofinansowanie projektów na kwotę 8.547.810,22 PLN (w tym udział EFS wynosi 5.993.331,31 PLN).

Rezultaty:

Rezultatem pomocy przewidzianej w ramach tego Działania ma być przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom generowanym przez procesy restrukturyzacyjne, czego efektem będzie ograniczenie wzrostu liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne oraz zminimalizowanie procesów pauperyzacji mieszkańców w województwie.

3.3. WSPARCIE MOBILNOŚCI GEOGRAFICZNEJ NA RYNKU PRACY

Kontekst problemowy:

Największe natężenie bezrobocia występuje na terenach wiejskich, znacznie oddalonych od większych skupisk miejskich, gdzie łatwiej jest znaleźć zatrudnienie. Jednocześnie występuje problem małej mobilności geograficznej i zawodowej osób bezrobotnych oraz związanych z tym kosztów dojazdu i zakwaterowania.

Cel:

Zwiększenie mobilności geograficznej bezrobotnych.

Działania:

Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego w szerszym zakresie stosować będą instrument rynku pracy polegający na dokonywaniu z Funduszu Pracy przez okres do 12 miesięcy zwrotu kosztów przejazdu lub zakwaterowania w miejscu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej poza miejscem zamieszkania osobie podejmującej na podstawie skierowania z powiatowego urzędu pracy pracę, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, szkolenie lub zajęcia z poradnictwa zawodowego. Podejmowane będą działania upowszechniające ten instrument wśród bezrobotnych zainteresowanych podjęciem pracy, stażu, szkolenia itp.

Rezultaty:

Wzrost liczby osób korzystających z ww. instrumentu i wzrost liczby osób podejmujących pracę poza miejscem zamieszkania.

3.4. MONITOROWANIE REGIONALNEGO RYNKU PRACY

Kontekst problemowy:

Jedną z przyczyn małej mobilności geograficznej bezrobotnych i poszukujących pracy jest niedostateczna informacja o sytuacji na rynku pracy.

Zbieraniem i upowszechnianiem informacji o zagadnieniach szeroko rozumianej problematyki rynku pracy zajmuje się Główny Urząd Statystyczny w ramach realizacji programu badań statystycznych. Z analizy zakresu wybranych formularzy sprawozdawczych wynika, że jest to bardzo duży zakres danych przekazywanych z różnych jednostek sprawozdających (dotyczy on m.in. takich zagadnień jak: ludność, pracujący, podmioty gospodarcze, edukacja, bezrobocie). Natomiast zakres informacji publikowanych i upowszechnianych, z jakich zainteresowani mogą korzystać - jest niewspółmiernie mały.

Dodatkowo poza obligatoryjną sprawozdawczością o rynku pracy, WUP w Toruniu prowadzi monitoring zadań realizowanych przez podległe sobie wydziały świadczące usługi na rzecz bezrobotnych i partnerów rynku pracy a także powiatowe urzędy pracy, w tym również działań podejmowanych w ramach programów współfinansowanych z EFS. W oparciu o zbierane dane przygotowywane są m.in. miesięczne informacje o sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, analizy okresowe i tematyczne. WUP realizuje również badania ankietowe (dotyczące problematyki np. młodych osób pozostających bez pracy po ukończeniu szkoły, wykorzystania informacji o rynku pracy). Elementem monitoringu będą też badania realizowane przez partnerów rynku pracy w ramach Priorytetu II dla Działania 2.1 ZPORR.

Cel:

Dostarczenie użytecznej informacji o sytuacji na rynku pracy – jak najszerszemu gronu odbiorców tj. osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, instytucjom, urządóm i innym partnerom rynku pracy, w działaniach dla których ta wiedza jest niezbędna.

Działania:

Upowszechnienie większego zakresu danych dotyczących problematyki rynku pracy, w tym usług urzędów pracy np. na stronach internetowych. Prowadzenie monitoringu działań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy oraz niektóre wydziały Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu m.in. Europejskiego Funduszu Społecznego, Informacji, Badań i Analiz, Rynku Pracy, Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej - świadczących usługi na rzecz bezrobotnych i partnerów rynku pracy.

Rezultaty:

Usprawnienie dostępu do danych ułatwi przygotowanie m.in. opracowań, programów. Rozszerzenie zakresu danych spowoduje, że większa liczba osób uzyska pożyteczne informacje dotyczące ewentualnego zatrudnienia.

4. WYTYCZNA 4: PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

4.1. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO EDUKACJI – PROMOCJA KSZTAŁCENIA PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Kontekst problemowy:

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobocie dotyka głównie osób o niskich kwalifikacjach zawodowych i niskim wykształceniu. Najliczniejsza grupa bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (36,6% ogółu) a w następnej kolejności z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (35,3%). Jednym ze sposobów ograniczania bezrobocia będzie realizacja projektów podnoszących jakość zasobów ludzkich w regionie i umożliwienie mieszkańcom województwa utrzymania dotychczasowego zatrudnienia a także awansu zawodowego oraz znalezienie nowego zatrudnienia odpowiadającego zapotrzebowaniom regionalnego rynku pracy.

W krajach Unii Europejskich już dziś ludzie zmieniają zawód średnio 6-8 razy w ciągu życia zawodowego. W zmiennych i konkurencyjnych warunkach rynku pracy ważnym elementem edukacji staje się więc kształcenie ustawiczne.

Osobom, którym grozi utrata pracy z powodu niskich lub niewłaściwych kwalifikacji lub niedostosowania umiejętności do wymogów regionalnego rynku pracy, będzie udzielana pomoc w ramach ZPORR Działanie 2.1 „*Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*” a także programu Phare 2002 SSG RZL Podprojekt 1. „*Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem*” – w ramach tego podprojektu przeprowadzone zostaną szkolenia zawodowe i usługi doradcze, Podprojekt 2. „*Promocja przedsiębiorczości*” - w ramach tego podprojektu przeprowadzone zostaną szkolenia oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Ponadto w ramach Phare 2002 w województwie kujawsko-pomorskim w 2005 roku będzie realizowany program pn. „*Integracja i Reintegracja Kobiet na Rynku Pracy*” – ukierunkowany na udzielenie pomocy kobietom, które opuściły rynek pracy. W ramach ww. programu świadczone będą usługi szkoleniowe i doradcze.

Cel:

Celem Działania 2.1 *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie* - będzie zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy w warunkach członkostwa w UE a także lepsze dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji. Realizacja programów w zakresie Phare 2002 prowadzona w formie szkoleń i doradztwa będzie również miała na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych kobiet oraz dostosowanie ich umiejętności i kwalifikacji do wymogów regionalnego rynku pracy.

Działania:

W Działaniu 2.1 dominującą formą wsparcia będą projekty szkoleniowe, które wpisują się w ideę kształcenia ustawicznego (*Lifelong learning*), opierającą się na tworzeniu możliwości edukacji w każdym wieku i na wszystkich poziomach. Działanie udziela wsparcia osobom, które z własnej inicjatywy i w oparciu o indywidualne potrzeby pragną rozwijać się zawodowo w czasie wolnym od pracy.

W ramach działania wsparcie w postaci szkoleń przeznaczone będzie także dla rolników i ich rodzin chcących podjąć dodatkową działalność zbliżoną do rolnictwa na bazie gospodarstwa rolnego. W celu zapewnienia profesjonalnej pomocy doradczej, która umożliwi rolnikom wykorzystanie możliwości, jakie stwarza włączenie Polski w system wspólnej polityki rolnej i polityki strukturalnej, wsparcie w postaci szkoleń otrzymują także doradcy rolniczy. W celu usprawnienia i zwiększenia efektywności podejmowanych form wsparcia w zakresie podwyższania potencjału lokalnych i regionalnych zasobów ludzkich, realizowane będą także projekty z zakresu monitorowania sytuacji, w tym zmian zachodzących na regionalnym i lokalnym rynku pracy.

Poza szkoleniami, w ramach Działania 2.1 zakłada się realizację projektów typu:

- praktyczna nauka zawodu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- krajowe praktyki zawodowe dla studentów.

Bezrobocie dotyka częściej ludzi młodych, niezbędne jest więc podejmowanie działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia i przygotowanie młodych osób do zawodu a tym samym do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy.

Jednocześnie w ramach programu Phare 2002 SSG RZL będą realizowane poniższe działania:

Podprojekt 1. „*Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem*” - w ramach tego podprojektu przeprowadzonych zostanie 40 szkoleń zawodowych dla 20-osobowych grup oraz łącznie zostanie udzielone 1.600 godzin doradztwa zawodowego. Podprojekt skierowany zostanie do 800 osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem: bezrobotnych absolwentów, mieszkańców obszarów wiejskich, długotrwale bezrobotnych, młodych bezrobotnych (18-24 lata).

Podprojekt 2. „*Promocja przedsiębiorczości*” - w ramach tego podprojektu przeprowadzone zostaną szkolenia oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Podprojekt obejmie 200 osób.

Jednocześnie w 2005 roku w ramach programu Phare 2002 zostanie zrealizowany projekt dotyczący integracji i reintegracji zawodowej kobiet pn. „*Głowa do góry*”. Program ten został skierowany do grupy 600 bezrobotnych mieszkanek wsi z 10 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Osoby wyłonione w drodze rekrutacji zostaną objęte szkoleniami i doradztwem – działaniami mającymi na celu przyuczenie do prowadzenia własnej firmy.

Rezultaty:

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu będzie realizował cały katalog projektów ujętych w Uzupelnieniu ZPORR 2004-2006 dla Działania 2.1, dostosowujących kwalifikacje osób z danej grupy docelowej do zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych. W 2005 roku planuje się podpisanie umów o dofinansowanie projektów na kwotę 10.896.750,89 PLN (w tym udział EFS wynosi 8.172.563,19 PLN).

Zaktywizowanie w ramach Phare 2002 grupy 100 bezrobotnych absolwentów i osób do 24 roku życia pozwoli lepiej dostosować kształcenie młodzieży do wymogów rynku pracy a grupie 50 osób długotrwale bezrobotnych umożliwi powrót na rynek pracy oraz poprawę sytuacji materialnej. Przewiduje się, że 30% osób zaktywizowanych w ramach Podprojektu 2 podejmuje własną działalność gospodarczą.

W ramach projektu dotyczącego integracji i reintegracji zawodowej kobiet przewiduje się osiągnięcie 40% efektywności zatrudnienia lub samozatrudnienia po zakończeniu programu.

4.2. DOSKONALENIE SYSTEMU INFORMACJI O KSZTAŁCENIU USTAWICZNYM

Kontekst problemowy:

Wzrost wymagań zmieniającego się rynku pracy pracodawców wymusza na osobach bezrobotnych i poszukujących pracy uczestnictwo w procesie kształcenia przez całe życie. Racjonalne planowanie własnej kariery zawodowej to permanentne podnoszenie kwalifikacji – kompetencji zawodowych prowadzących do sprostania wymogom konkurencyjności.

Cel:

Doskonalenie systemu informacji o kształceniu ustawicznym w kontekście ułatwiania podejmowania indywidualnych decyzji, dotyczących ścieżek kształcenia przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

Działania:

- prowadzenie rejestru instytucji oświaty pozaszkolnej–szkoleniowych,
- aktualizacja informacji o ścieżkach edukacyjnych w opisanych zawodach znajdujących się w zasobach urzędów pracy,
- stworzenie podstrony internetowej zawierającej bazę adresową instytucji kształcących dla dorosłych,
- udostępnianie bezrobotnym i poszukującym pracy, informacji o trendach na rynku pracy w korelacji z wymaganiami stawianymi im przez ten rynek,
- powyższe działania będą realizowane przez powiatowe urzędy pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Akademickie Biura Karier, Gminne Centra Informacji.

Rezultaty:

- utworzenie regionalnej bazy informacji o instytucjach oświatowych kształcących dorosłych dla potrzeb rynku pracy w oparciu o zlecenia powiatowych urzędów pracy,
- analiza ofert i diagnozowanie potencjału edukacyjnego instytucji szkoleniowych w oparciu o ich rejestr i badania ankietowe w powiatowych urzędach pracy,
- upowszechnianie informacji dotyczących ścieżek edukacyjnych dla dorosłych chcących uzupełnić bądź zmienić kwalifikacje zawodowe - z wykorzystaniem wszystkich możliwych kanałów informacyjnych,
- stymulowanie indywidualnych decyzji dotyczących wyboru ścieżek edukacyjnych przez klientów powiatowych urzędów pracy i Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- rozwój współpracy między Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu a powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, szkołami, Akademickimi biurami Karier, Gminnymi Centrami Informacji,
- wzrost liczby osób korzystających z informacji - objętych szkoleniami oraz kształceniem ustawicznym.

5. WYTYCZNA 5: ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ

5.1 . AKTYWIZACJA ZAWODOWA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ

Kontekst problemowy:

Polskie rolnictwo charakteryzuje się niekorzystną strukturą agrarną i społeczną, polegającą na rozdrobnieniu struktury gospodarstw oraz występowaniu nadwyżek siły roboczej na obszarach wiejskich. Integracja z Unią Europejską spowoduje wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych w zakresie jakości żywności i warunków produkcji, ale także w zakresie kwalifikacji zawodowych ludności wiejskiej. Mobilność zawodowa rolników odbywa się w trzech kierunkach:

- podnoszenia kwalifikacji w zakresie prowadzenia działalności rolniczej,
- pozyskiwania dodatkowych umiejętności w zakresie działalności okołorolniczej,
- dążenia do przekwalifikowania i pozyskania nowego zawodu.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w ramach realizacji ZPORR Działania 2.1 *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie* i Działania 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa* - będzie realizował przedsięwzięcia mające na celu aktywizację zawodową ludności wiejskiej w zakresie działalności okołorolniczej i przekwalifikowania zawodowego.

Natomiast program Phare 2002 SSG RZL w ramach Podprojektu 1. „*Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem*” oraz Podprojektu 2. „*Promocja przedsiębiorczości*” – obejmie działaniami w zakresie szkoleń i usług doradczych osoby pochodzące z obszarów wiejskich. Ponadto w ramach Phare 2002 w województwie kujawsko-pomorskim w 2005 roku będzie realizowany program pn. „*Integracja i Reintegracja Kobiet na Rynku Pracy*” ukierunkowany na udzielenie pomocy szkoleniowej i doradczej kobietom zamieszkującym tereny wiejskie.

Cel:

Celem Działań 2.1 i 2.3 jest udzielenie rolnikom i domownikom, z wyłączeniem emerytów i osób zarejestrowanych jako bezrobotne a dodatkowo w ramach Działania 2.3 także osobom zatrudnionym w rolnictwie - pomocy na rzecz wspierania ich aktywności zawodowej.

Działanie 2.1 zapewnia rolnikom możliwość podjęcia działalności zbliżonej do rolnictwa na bazie gospodarstwa rolnego. Stwarza warunki w zakresie poprawy ich sytuacji ekonomicznej poprzez wskazanie możliwości pozyskania dodatkowego źródła dochodu.

Głównym celem dotyczącym realizacji programów Phare 2002 tj. SSG RZL w Podprojektach 1 i 2 oraz „*Integracji i Reintegracji Kobiet na Rynku Pracy*” - będzie aktywizacja osób zamieszkałych na terenach wiejskich poprzez organizację szkoleń, doradztwa oraz umożliwienie podjęcia własnej działalności gospodarczej.

Działania:

Przedsięwzięcia podejmowane w ramach ZPORR Działania 2.1 tj. szkolenia czy usługi doradcze mają na celu dostarczenie rolnikom wiedzy i umiejętności na temat zagospodarowania potencjału przyrodniczego, regionalnego, kulturowego na rzecz poprawy własnej sytuacji ekonomicznej.

Działanie 2.3 skierowane jest do tej części ludności wiejskiej, która w dalszej perspektywie czasowej zamierza odejść z rolnictwa. Formy wsparcia realizowane w niniejszym Działaniu tj. kursy - mające na celu nabycie kwalifikacji i umiejętności zawodowych związanych z nowym zawodem, pośrednictwo pracy na terytorium RP, informacja zawodowa, subsydiowanie zatrudnienia - ułatwić mają tej kategorii społeczno-zawodowej znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym.

Zakłada się, że Program Phare 2002 SSG RZL w ramach Podprojektu 1. „Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem” oraz Podprojektu 2. „Promocja przedsiębiorczości” – obejmie działaniami w zakresie szkoleń i usług doradczych 50 osób pochodzących z obszarów wiejskich. Natomiast w ramach Phare 2002 „Integracja i Reintegracja Kobiet na Rynku Pracy” zostaną przeprowadzone szkolenia i usługi doradcze dla 600 kobiet zamieszkujących tereny wiejskie.

Rezultaty:

Przewiduje się, że przedsięwzięcia w ramach ZPORR Działania 2.1 i 2.3 przyczynią się do podniesienia poziomu życia ludności wiejskiej poprzez możliwość podjęcia dodatkowej działalności okołorolniczej lub znalezienia zatrudnienia w sektorze pozarolniczym. W ramach Działania 2.1 w 2005 roku planuje się podpisanie umów o dofinansowanie projektów na kwotę 10.896.750,89 PLN (w tym udział EFS wynosi 8.172.563,19 PLN), natomiast w Działaniu 2.3 w 2005 roku podpisanie umów o dofinansowanie wniosków na kwotę 7.929.973,47 PLN (w tym udział EFS wynosi 5.272.727,70 PLN).

Jednocześnie w programach Phare 2002 przewiduje się, że w ramach Podprojektu 1. - 30% zaktywizowanych osób uzyska zatrudnienie, natomiast w Podprojekcie 2. – również 30% zaktywizowanych podejmie własną działalność gospodarczą.

W ramach projektu dotyczącego integracji i reintegracji zawodowej kobiet, przewiduje się osiągnięcie 40% efektywności zatrudnienia lub samozatrudnienia po zakończeniu programu.

6. WYTYCZNA 6: RÓWNOŚĆ KOBIET I MĘŻCZYŹN

6.1. INTEGRACJA I REINTEGRACJA ZAWODOWA KOBIET

Kontekst problemowy:

W końcu 2004 roku kobiety (107.399 osób) stanowiły 53,8% ogółu bezrobotnych w województwie. Większość bezrobotnych kobiet nie ukończyła 34 roku życia: 24,8% z nich znajduje się w przedziale 18 – 24 lata, a kolejne 30,6% w przedziale wiekowym 25 – 34 lata (wśród mężczyzn wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 27,0% i 26,4%). Blisko ¼ bezrobotnych kobiet (23,6%) nie legitymuje się żadnym stażem pracy (wśród mężczyzn takich osób jest 17,2%), a znaczna większość (60,5%) pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy (wśród mężczyzn – 44,0%). Bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni: 30,7% z nich posiada wykształcenie średnie, a 3,9% – wyższe (wśród mężczyzn jest to odpowiednio: 17,1% i 2,5%). Pomimo, że kobiety stanowią większość wśród bezrobotnych, to ich udział w podjęciach pracy stanowił w 2004 roku zaledwie 41,7%. W 2004 roku pracę podjęło 37.681 kobiet (o 2,9% więcej niż w roku poprzednim). W 2004 roku szkolenia i staże pracy rozpoczęły 10.663 bezrobotne kobiety. Stanowiło to 57,0% wszystkich bezrobotnych korzystających z tych form aktywizacji.

W 2004 roku kobiety w liczbie 19.500 osób stanowiły 58,8% bezrobotnych korzystających z usług poradnictwa zawodowego. Z usług informacji zawodowej w spotkaniach grupowych skorzystało 2.428 bezrobotnych kobiet (53,3% ogółu), a w zajęciach klubów pracy uczestniczyły 1.054 bezrobotne (63,2% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie).

W województwie kujawsko-pomorskim w 2005 roku we wszystkich działaniach aktywizujących osoby bezrobotne i poszukujące pracy realizowanych przez powiatowe urzędy pracy będzie stosowana zasada pozytywnej preferencji na rzecz kobiet.

W ramach działań aktywizacyjnych na rzecz kobiet - będą realizowane również programy: EQUAL projekt „Partnerstwo–Rodzina–Równość–Praca”, Phare 2002: SSG RZL - Podprojekt 1. „Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem”, Podprojekt 2. „Promocja przedsiębiorczości” oraz projekt „Integracja i Reintegracja Kobiet na Rynku Pracy”.

Cel:

Zasadniczym celem realizowanym za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy i innych partnerów rynku pracy będzie zaktywizowanie jak największej grupy kobiet, udzielanie im pomocy doradczej i szkoleniowej a także pomoc w uruchomieniu własnej działalności gospodarczej.

Działania:

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oprócz działań aktywizujących kobiety przeprowadzanych przez powiatowe urzędy pracy będzie realizowany w ramach programu:

1/ EQUAL-projekt pn. „Partnerstwo–Rodzina–Równość–Praca”, którego wnioskodawcą jest UMK w Toruniu napisany w ramach tematu G – *Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja kobiet i mężczyzn, którzy opuścili rynek pracy, poprzez rozwój bardziej elastycznych i efektywnych form organizacji pracy oraz działań towarzyszących*. Partnerami w projekcie są: Oddział Kujawsko-Pomorski Sekcji Europejskiej Unii Kobiet, Kujawsko-Pomorska Fundacja Gospodarcza „Pro Europa”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

2/ Phare 2002 SSG RZL - Podprojekt 1. „Aktywne działania na rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych bezrobociem” - w ramach którego przeprowadzonych zostanie 40 szkoleń zawodowych dla 20-osobowych grup oraz łącznie zostanie udzielone 1.600 godzin doradztwa zawodowego. Podprojekt skierowany zostanie do 800 osób bezrobotnych, w tym 320 kobiet.

- Podprojekt 2. „Promocja przedsiębiorczości” - mający na celu przeprowadzenie szkoleń oraz doradztwo dla osób chcących podjąć własną działalność gospodarczą. Zostanie nim objętych 200 osób, z czego 40% stanowić będą kobiety.

3/ W ramach programu Phare 2002 zostanie zrealizowany projekt dotyczący integracji i reintegracji zawodowej kobiet pn. „Głowa do góry”. Program ten został skierowany do grupy 600 bezrobotnych mieszkanek wsi z 10 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Wobec osób, które wezmą udział w programie będą świadczone następujące rodzaje usług: pięciodniowy kurs informacyjny i motywacyjny, indywidualne usługi doradcze, poradnictwo i doradztwo zawodowe, usługi pośrednictwa pracy, dalsze szkolenia zawodowe (średnio 120 godzin na jedną uczestniczkę), wsparcie przy tworzeniu małych przedsiębiorstw. W czasie kursów szkoleniowych zapewniona zostanie opieka nad dziećmi.

4/ W ramach działania 1.6 schemat a) *Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy* SPO RZL, Kujawsko-Pomorska Komenda OHP w Toruniu będzie realizowała projekt pn. „Powrót”, którym zostanie objętych 50 długotrwale bezrobotnych kobiet z gmin ziemskiego powiatu włocławskiego. Projekt umożliwi kobietom zdobycie kwalifikacji w zawodzie sprzedawca. Przewidziane są kursy językowe, komputerowe, poradnictwo psychologiczne i prawne oraz zajęcia z zakresu przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej.

Rezultaty:

Zmniejszenie rozmiarów bezrobocia wśród kobiet oraz ich aktywizacja realizowana przez powiatowe urzędy pracy przy wykorzystaniu instrumentów rynku pracy m.in. prac interwencyjnych, robót publicznych, staży zawodowych, szkoleń, przygotowania

do wykonywania zawodu w miejscu pracy, udzielaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Realizacja projektu „*Partnerstwo-Rodzina-Równość-Praca*” przyczyni się do aktywizacji zawodowej kobiet po długiej nieobecności na rynku pracy poprzez uaktualnienie kwalifikacji, rozwijanie przedsiębiorczości oraz reintegrację zawodową w miejscu pracy – „praca pod patronatem”. Przewiduje się propagowanie i wspieranie elastycznych form opieki nad małoletnimi dziećmi (całodobowe świetlice rodzinne), co ułatwi kobietom pracującym rozwój zawodowy i zachowanie wysokiej aktywności zawodowej przy jednoczesnym godzeniu ról matki i pracownika.

Jednocześnie w programach Phare 2002 przewiduje się, że w ramach Podprojektu 1. - 30% zaktywizowanych kobiet uzyska zatrudnienie, natomiast w Podprojekcie 2. – również 30% zaktywizowanych podejmie własną działalność gospodarczą.

W ramach projektu dotyczącego integracji i reintegracji zawodowej kobiet spodziewanym wynikiem będzie wyższa zatrudnialność kobiet na terenach objętych projektem. Przewiduje się osiągnięcie 40% efektywności zatrudnienia lub samozatrudnienia po zakończeniu programu. Twardym rezultatem projektu pn. „*Powrót*” jest aktywizacja zawodowa 50 długotrwale bezrobotnych kobiet poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych. Do miękkich rezultatów projektu należeć będzie wzrost motywacji kobiet do poszukiwania pracy, podniesienie poziomu samooceny, wzrost świadomości własnych praw, nabycie nowych umiejętności w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii oraz poruszania się po rynku pracy.

7. WYTYCZNA 7: PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI

7.1. INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Kontekst problemowy:

Z przeprowadzonych badań i analiz wynika gwałtowne narastanie zjawiska niepełnosprawności zarówno w kraju jak i w naszym województwie. Według szacunkowych danych Głównego Urzędu Statystycznego, ustalonych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, na terenie województwa w 1998 r. mieszkało 136 588 osób niepełnosprawnych, tj. 6,5 % ogółu mieszkańców, a w 2002 r. już 303 300 osób, tj. 14,7 % ogółu mieszkańców. Oznacza to, że co siódmy mieszkaniec województwa był osobą niepełnosprawną. Wśród ogółu niepełnosprawnych najwięcej osób posiadało orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności 30,7 % oraz osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności 26,6 %.

Według stanu na 31 grudnia 2004 roku w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego było zarejestrowanych 4.977 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 5,6% więcej niż przed rokiem). Stanowili oni 2,5% ogółu bezrobotnych. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych dominują mężczyźni – 53,4% oraz osoby bez prawa do zasiłku – 83,4%. W 2004 roku powiatowe urzędy pracy pozyskały dla niepełnosprawnych 1.278 ofert pracy, z których 51,5% dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. Szkoleniami zostało objętych 308 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 4,8% więcej niż w roku 2003). Poza niepełnosprawnymi bezrobotnymi, w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się również 2.312 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy (nie mają oni statusu bezrobotnych).

Niepełnosprawność jest więc udziałem coraz większej części społeczeństwa. Obejmuje wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wpływa na rozwój

i jakość życia. Sytuacja taka wymusza podejmowanie wielorakich i interdyscyplinarnych działań dla zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków życia i rozwoju.

Cel:

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój rehabilitacji zawodowej. Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne poprzez budowanie potencjału oraz tworzenie nowych i doskonalenie istniejących instrumentów zwiększających możliwości osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Działania:

I. Samorząd Województwa – Biuro Pełnomocnika Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Osób Niepełnosprawnych:

W celu urzeczywistnienia potrzeb osób niepełnosprawnych oraz dostosowania regionalnej polityki społecznej do praw unijnych opracowano „*Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych*”. Program stanowi integralną część „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2010 roku” i jest bezpośrednio związany z realizacją zadań dotyczących polityki społecznej.

Podstawowym założeniem programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych i umożliwienie pełnego ich rozwoju na płaszczyźnie społecznej i zawodowej poprzez kompleksowe i interdyscyplinarne działania, które pozwolą na realizację wielu zadań w dziedzinie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

II. Tworzenie warunków do rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez współpracę z powiatowymi urzędami pracy, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pracodawców w zakresie:

1. Dostosowania i tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych przez pracodawców, w tym organy administracji rządowej i samorządowej.
2. Doradztwa organizacyjno-prawnego i ekonomicznego w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.
3. Aktywizacji osób niepełnosprawnych w kierunku rozwoju małej przedsiębiorczości z uwzględnieniem pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej.
4. Aktywnego kreowania polityki informacyjnej, akcje promocyjne, konferencje, seminaria, wydawnictwa, w tym w formie elektronicznej, realizacja projektów w zakresie doradztwa zawodowego, szkoleń, pośrednictwa pracy, staży pracy, tworzenia miejsc pracy, przeprowadzania badań i ekspertyz z zakresu rehabilitacji zawodowej.
5. Tworzenia aktywnych form rehabilitacji zawodowej.
6. Organizacji szkoleń oraz uruchomienia punktów informacyjnych – centrum działalności gospodarczej osób niepełnosprawnych.
7. Organizowania staży dla niepełnosprawnych absolwentów.
8. Tworzenia centrów i klubów integracji społecznej.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2005 roku na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wynikających z art. 35 a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, otrzymał limit środków finansowych z PFRON w kwocie 3.127.824,00 zł.

Środki te zostaną przeznaczone m.in. na:

- pożyczki dla zakładów pracy chronionej, w celu ochrony istniejących a zagrożonych miejsc pracy. Wsparcie finansowe udzielone w 2004 r. pomogło zakładom nie tylko utrzymać zagrożone likwidacją miejsca pracy lecz także w niektórych przedsiębiorstwach nastąpił wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych o 11,29%. Poprawiła się również płynność finansowa zakładów, przez co odzyskały one wiarygodność na rynku pracy i stały się bardziej konkurencyjne.
 - zwrot kosztów za szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych, w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji,
 - dofinansowanie tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej.
- Samorząd województwa informuje także osoby niepełnosprawne o możliwościach skorzystania z pomocy finansowej ze środków PFRON, unijnych oraz samorządowych.

III. Programy wspierające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – Oddział Kujawsko-Pomorski w Toruniu:

1. *Pilotażowy program Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych – Ośrodki Informacji dla Osób Niepełnosprawnych*
Podstawowy cel stawiany przed Ośrodkami to aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez: informowanie osób niepełnosprawnych o ich prawach, obowiązkach i możliwościach uzyskania pomocy z zakresu rehabilitacji zawodowej, edukacyjnej, społecznej i leczniczej, informowanie pracodawców o korzyściach wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych i tworzenia miejsc pracy specjalnie dla nich przystosowanych oraz ogółu społeczeństwa o problematyce osób niepełnosprawnych.
2. *Junior* – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych
Celem programu jest umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie zatrudnienia) młodym osobom niepełnosprawnym, które pozwoli w przyszłości podjąć pracę zawodową przez te osoby.
3. *Komputer dla Homera 2003* – program pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację zawodową i społeczną osób niewidomych i niedowidzących
Celem programu jest pomoc finansowa dla osób niewidomych i niedowidzących w zakupie nowoczesnego, podstawowego oraz specjalistycznego sprzętu komputerowego i elektronicznego wraz z odpowiednim oprzyrządowaniem i oprogramowaniem umożliwiającym podjęcie zatrudnienia oraz zdobycie wiedzy i umiejętności pozwalających na usamodzielnienie się.
4. *Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej*
Celem programu jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy poprzez organizowanie szkoleń i wyposażenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w instytucjach wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej.
5. *Pitagoras* – program pomocy osobom z uszkodzeniem słuchu
Celem programu jest zapewnienie wszystkim niesłyszącym i niedosłyszącym studentom oraz uczestnikom kursów przygotowawczych do egzaminów do szkół wyższych,

w zależności od potrzeb, pomocy tłumaczy migowych lub możliwości wykorzystywania w trakcie zajęć oraz egzaminów urzędów pomagających.

6. *Program wyrównywania różnic między regionami*

W ramach programu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (poza algorytmem) przekazuje środki realizatorom programu tj. - jednostkom samorządu powiatowego z podregionów zagrożonych marginalizacją lub samorządu wojewódzkiego, na których terenie znajdują się podregiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie a w szczególności podregiony o gwałtownie pogarszającej się sytuacji na rynku pracy chronionej oraz podregiony pozbawione infrastruktury służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Środki są wykorzystywane na działania wyrównujące różnice między regionami w obszarze zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym na wyposażenie nowych miejsc pracy, wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, likwidację barier w placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania oraz likwidację barier transportowych.

W tym programie w 2005 roku będzie uczestniczył podregion toruńsko-włocławski w dwóch obszarach związanych z wyposażeniem miejsc pracy osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb, możliwości i likwidacją barier transportowych.

7. *Program Student* – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych

Celem programu jest umożliwienie podwyższania kwalifikacji osób niepełnosprawnych a tym samym przygotowanie ich do rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

8. *Program Pegaz 2003* – moduł pomocy w aktywizowaniu osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych i w komunikowaniu się, obejmujący pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu oraz pomoc w zakupie sprzętu komputerowego i wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym.

Podstawowym celem programu jest realizacja prawa osób niepełnosprawnych do swobodnego porozumiewania się oraz poruszania i przemieszczania się poprzez likwidację barier transportowych i w komunikowaniu się.

9. *Dofinansowanie do wynagrodzeń zatrudnionych osób niepełnosprawnych* - przysługujące ze środków PFRON pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne. Wysokość dofinansowania uzależniona jest od stopnia niepełnosprawności zatrudnionych osób niepełnosprawnych.

IV. Współpraca z samorządami powiatowymi w ramach działań wspierających aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w zakresie:

1. Współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób.
2. Likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się, i technicznych - w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

V. Realizacja działań w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich; Priorytet 1 „Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej”; Działanie 1.4 „Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”:

Schemat a) Wsparcie osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na otwartym rynku pracy – konkursy zamknięte na realizację następujących typów projektów:

- doradztwo/poradnictwo zwiększające potencjał zawodowy i możliwości uzyskania pracy przez osoby niepełnosprawne,
- szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi,
- rozwój i promocja usług doradczych dla osób niepełnosprawnych, dla organizacji pozarządowych i innych usługodawców, dla działań zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz innych usług zwiększających aktywność zawodową tych osób,
- rozwijanie form i programów szkolenia osób niepełnosprawnych „on line”,
- działania służące tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych i większych możliwości ich zatrudniania,
- zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, w szczególności w środowisku pracy,
- badania i ekspertyzy w obszarze rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym badania służące zindywidualizowaniu świadczonych usług.

Schemat b) Poprawa skuteczności systemu wspierania osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – tryb pozakonkursowy:

Wszystkie typy projektów ze Schematu a) oraz:

- utworzenie, udostępnienie i aktualizowanie centralnej i regionalnych baz danych dotyczących osób niepełnosprawnych, informacji o szkoleniach, miejscach pracy, wsparciu finansowym pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, służb i instytucji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym zrzeszających osoby niepełnosprawne, zajmujących się problematyką rynku pracy oraz zawierających dane z badań oceny stopnia zaspokojenia potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Upowszechnianie informacji dla osób niepełnosprawnych, instytucji rynku pracy i innych podmiotów nastąpi poprzez utworzenie portalu internetowego i administrowanie nim.
- upowszechnianie zasad programowania, monitoringu i ewaluacji działań służących zwiększaniu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wymiana dobrych praktyk,
- działania służące tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych i większych możliwości ich zatrudniania.

VI. Pomoc w zakresie stosowania niektórych ulg i zwolnień podatkowych (np. podatku leśnego, rolnego) w ramach pomocy de minimis dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Rezultaty:

W ramach działań z zakresu zapobiegania wykluczeniu społecznemu i rozwoju rehabilitacji zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim zakłada się poniżej wskazane efekty:

- zwiększenie dostępu do informacji na temat możliwości zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej,
- utworzenie centrów i klubów integracji społecznych na terenie województwa,
- likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się, transportowych i technicznych uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym podnoszenie swoich kwalifikacji i zatrudniania,

- tworzenie miejsc pracy przez osoby niepełnosprawne i zatrudnianie się przez nich na zasadzie samozatrudnienia,
- tworzenie nowych miejsc pracy przez pracodawców i ich wyposażenie odpowiednio do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych,
- przełamanie barier psychologicznych pracodawców, związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępności do porad psychologicznych i prawnych dla osób niepełnosprawnych lub ich rodzin,
- zwiększenie integracji osób niepełnosprawnych z otwartym rynkiem pracy, podniesienie poziomu aktywizacji zawodowej tych osób,
- zwiększenie zainteresowania pracodawców i innych partnerów działających na rynku pracy zatrudnianiem osób niepełnosprawnych,
- ograniczenie funkcjonujących stereotypów i uprzedzeń wobec osób niepełnosprawnych w środowisku pracy i w społecznościach lokalnych,
- podniesienie kwalifikacji i umiejętności osób niepełnosprawnych.

7.2. WSPARCIE GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA DLA ZWIĘKSZENIA ICH SZANS NA ZATRUDNIENIE

Kontekst problemowy:

Realizację działań na rzecz osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym umożliwia m.in. ustawa o zatrudnieniu socjalnym, która definiuje grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, do których zalicza się bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od narkotyków, chorych psychicznie, bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych i uchodźców. Jednocześnie ustawa określa instrumenty pozwalające na podejmowanie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej tych grup.

W województwie kujawsko-pomorskim w 2004 roku różnymi formami środowiskowej pomocy społecznej objęto około 128 tysięcy rodzin, a w tych rodzinach około 406 tysięcy osób. Długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (ponad 3 lata) odnotowano około 61 tysięcy rodzin, a w tych rodzinach ponad 207 tysięcy osób.

Cel:

Zaktywizowanie jak największej liczby osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka.

Działania:

W ramach działań związanych z aktywizacją grup szczególnego ryzyka tworzone będą kluby i centra integracji społecznej, które poprzez swoje działania doradcze, szkolenia interpersonalne i zawodowe, pomoc w zatrudnieniu - będą umożliwiały ponowne wejście na rynek pracy, a tym samym przyczynią się do łagodzenia zjawiska ubóstwa i społecznej marginalizacji. Wskazane będzie również tworzenie i rozwijanie infrastruktury pomocowej na rzecz tych grup i osób celem ich reintegracji społecznej i zawodowej. W 2005 roku 7 gmin województwa kujawsko-pomorskiego planuje uruchomienie centrów lub klubów integracji społecznej (Białe Błota – CIS, Żłotniki Kujawskie – CIS, Barcin CIS lub KIS, Płużnica – KIS, Nowa Wieś Wlk – CIS, Cekcyn – CIS, Mrocza – KIS), które swoim działaniem obejmą w skali roku około 300 osób. Dla porównania - w roku 2004 funkcjonowało jedno Centrum Informacji Społecznej w Toruniu. Środki finansowe na tworzenie i funkcjonowanie klubów i centrów integracji społecznej będą pochodziły m.in. z budżetów samorządów lokalnych, samorządu województwa, organizacji pozarządowych, Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ponadto 7 ośrodków pomocy społecznej z regionu (Nowe, Świecie, Bukowiec, Dragacz, Jeżewo, Osie, Warlubie) opracowało programy reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przewidziane do realizacji w 2005 roku. Łącznie programy te obejmą około 200 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przede wszystkim będą to osoby długotrwale bezrobotne.

Rezultaty:

Zmniejszenie rozmiarów ubóstwa i bezrobocia oraz aktywizacja osób zaliczanych do grup szczególnego ryzyka wpłyną na poprawę ich sytuacji życiowej i materialnej. Działania te przyczynią się również do pogłębienia wiary w możliwość wyjścia z trudnej sytuacji i podniesienia własnej samooceny.

7.3. URUCHOMIENIE POMOCY STYPENDIALNEJ DLA UCZNIÓW I STUDENTÓW O UTRUDNIONYM STARCIE EDUKACYJNYM

Kontekst problemowy:

Program stypendialny będzie przewidziany dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą i studentów. Z danych statystycznych wynika, że na terenie województwa kujawsko-pomorskiego stosunek absolwentów szkół średnich do szkół zawodowych jest mniej korzystny niż na terenie całego kraju. Dodatkowo na terenach leżących poza czterema dużymi miastami województwa stosunek absolwentów szkół średnich do absolwentów szkół zawodowych jest jeszcze mniej korzystny. Jedynie poprzez zwiększenie liczby osób uzyskujących świadectwo maturalne możliwe będzie zwiększenie liczby studentów.

Cel:

Ogólnym celem działania będzie podniesienie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzących z obszarów wiejskich i studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności z obszarów wiejskich.

Działania:

Pomoc stypendialna nie zostanie rozdzielona pomiędzy całą populację uczniów i studentów, ale będzie adresowana do grup młodzieży pochodzącej z terenów zmarginalizowanych oraz młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej uniemożliwiającej podjęcie i kontynuowanie kształcenia na poziomie wyższym. Udzielona pomoc będzie stanowiła zachętę do wybierania przez młodzież wiejską szkół maturalnych a nie zasadniczych zawodowych.

Rezultaty:

Koniecznym staje się podjęcie takich działań, których wynikiem będzie spopularyzowanie na terenach wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego wykształcenia średniego oraz wyższego.

Elementem zachęcającym osoby zamieszkałe poza terenem czterech dużych miast do kontynuacji nauki w szkołach średnich oraz na studiach może być wsparcie za pomocą programów stypendialnych. Zgodnie z zasadą, iż pomoc powinna trafić do najbardziej jej potrzebujących odbiorców i służyć osiągnięciu pewnych rezultatów takich jak wzrost osób z pełnym wyższym wykształceniem na terenach wiejskich i obszarach zmarginalizowanych, realizowane jest Działanie 2.2 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - kierujące wsparcie do pochodzących z obszarów wiejskich uczniów szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą oraz do studentów z obszarów

zmarginalizowanych. Podniesienie poziomu wykształcenia na obszarach wiejskich jest niewątpliwie czynnikiem ograniczającym zjawisko wykluczenia osób pochodzących z tego obszaru z grona osób aktywnych zawodowo. Wszystkie te czynniki mają pozytywny wpływ na zatrudnienie w województwie. W 2005 roku w ramach ZPORR Działanie 2.2 *Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne* - przewiduje się wydatkować kwotę 14.569.362,0 PLN, z której skorzysta 14,5 tysiąca stypendystów.

7.4. AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY NARAŻONEJ NA SPOŁECZNĄ MARGINALIZACJĘ

Kontekst problemowy:

Zmiany ustrojowe życia codziennego niosą ze sobą wiele niepokojących i negatywnych zjawisk. Coraz większa liczba młodzieży narażona jest na zjawiska grożące szeroko rozumianym wykluczeniem i marginalizacją społeczną. Tylko spośród uczestników OHP w 2004 r. blisko 74% młodzieży nie ukończyło gimnazjum, 26% pochodzi z rodzin niepełnych, 34% z rodzin wielodzietnych, 41% z rodzin dotkniętych bezrobociem, 48% z rodzin o złej sytuacji materialnej, 12% z rodzin dotkniętych patologią, 17% miało konflikt z prawem. Wnioski wynikające z powyższej charakterystyki rodzą konieczność podjęcia odpowiednich działań.

Cel:

Do najważniejszych zadań stojących przed jednostkami organizacyjnymi Wojewódzkiej Komendy OHP należy aktywizacja zawodowa młodzieży narażonej na społeczną marginalizację, poprzez realizację programów nakierowanych na aktywizację młodzieży i prowadzenie działalności statutowej przez wyspecjalizowane mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe biura pracy i ich filie oraz kluby pracy, jak również ośrodki szkolenia i wychowania, środowiskowe hufce pracy i hufce pracy.

Działania:

Ochotnicze Hufce Pracy wykonują zadania państwa w zakresie zatrudnienia oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży. Do zadań tych w szczególności należy:

- organizowanie zatrudnienia: młodzieży w wieku powyżej 15 lat, która nie ukończyła szkoły podstawowej lub gimnazjum albo nie kontynuuje nauki po ukończeniu tych szkół; bezrobotnych do 25 roku życia; uczniów i studentów;
- prowadzenie poradnictwa zawodowego dla młodzieży i mobilnych centrów informacji zawodowej;
- inicjowanie międzynarodowej współpracy i wymiany młodzieży;
- prowadzenie agencji zatrudnienia bez konieczności uzyskania wpisu do rejestru zatrudnienia;
- refundowanie kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- umożliwienie młodzieży, która nie ukończyła szkoły podstawowej lub gimnazjum albo nie kontynuuje nauki po ukończeniu tych szkół, zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz uzupełnienie wykształcenia podstawowego lub gimnazjalnego;
- umożliwienie młodzieży uzupełnienia ponadgimnazjalnego wykształcenia ogólnego i zawodowego.

Realizując powyższe działania w 2005 roku, jednostki organizacyjne Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP w Toruniu będą: pozyskiwać oferty pracy, prowadzić pośrednictwo pracy, organizować giełdy pracy i dni otwarte w jednostkach, udzielać porad indywidualnych, prowadzić informację zawodową, organizować warsztaty z zakresu aktywnego poszukiwania pracy oraz kursy zawodowe. Intensywnie działać będą na terenie całego województwa trzy Mobilne Centra Informacji Zawodowej prowadząc - głównie w trakcie sesji wyjazdowych - warsztaty grupowe (w czasie dwu - trzydniowych sesji), informacje grupowe i porady indywidualne. Ponadto, w ramach budowy ogólnopolskiego systemu informacji, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla młodzieży na terenie województwa tworzone będzie Młodzieżowe Centrum Kariery, którego głównymi zadaniami będą: przygotowywanie młodzieży do wejścia na rynek pracy, wyrobienie u młodych ludzi nawyku samokształcenia i kształcenia ustawicznego, przybliżenie młodzieży procesu samozatrudnienia poprzez nauczanie zasad ekonomii i funkcjonowania biznesu, zaoferowanie możliwości nauki przez działanie, oferując możliwości praktycznego sprawdzenia wyuczonej wiedzy np. pozwalając budować młodym ludziom „miniprzedsiębiorstwa” lub „inkubatory przedsiębiorczości”, rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, wyrabianie aktywnego stosunku do życia, nawyków komunikacji i pracy w grupie oraz oferowanie bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem przedsiębiorców.

Wojewódzka Komenda OHP będzie organizatorem III edycji konkursu ogłoszonego przez MGIP na przyznanie grantów na tworzenie Szkolnych Ośrodków Kariery. Ponadto rozpoczęte zostaną prace nad stworzeniem platformy współpracy pomiędzy utworzonymi w województwie 13. SzOK-ami (i nowo tworzonymi) a pozostałymi jednostkami WK OHP.

Wszyscy uczestnicy OHP nadal będą mieli możliwość ukończenia szkół szczebla gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego oraz uzupełnienia wykształcenia ogólnego i zawodowego. Rokrocznie w jednostkach organizacyjnych WK OHP uczy się i pracuje około 1.200 uczestników. Szkolenie ogólne prowadzone jest w szkołach publicznych, natomiast szkolenie zawodowe na własnych warsztatach szkoleniowych i szkoleniowo – produkcyjnych oraz u pracodawców, z którymi WK OHP podpisała umowy na organizację hufców.

Działalność programowa realizowana będzie w oparciu o propozycje programowe ujęte w pakietach programowych „Agenda OHP”, „Bezpieczny szlak”, „Eurostart”, „Agrostart”, „Szansa 13 – 18”, „Szansa 18 – 24”, „Równy start”. Działania realizowane w zakresie tych programów zamkną się liczbą około 110 przedsięwzięć dla ok. 10.000 uczestników.

W 2005 r. w ramach Działania 1.5 Schemat b) SPO RZL „Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym” - Ochotnicze Hufce Pracy będą realizowały II edycję projektu „Twoja wiedza – Twój sukces” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Beneficjentami ostatecznymi projektu będzie młodzież w wieku 15-24 lata pochodząca z rodzin i środowisk zagrożonych patologiami społecznymi, dotkniętych ubóstwem i długotrwałym bezrobociem. W województwie kujawsko-pomorskim planuje się objęcie projektem 320 osób. Każdy uczestnik projektu otrzyma wsparcie doświadczonych psychologów i wychowawców oraz będzie uczestniczył w szkoleniach językowych, komputerowych, zawodowych oraz z zakresu aktywizacji zawodowej.

Rezultaty:

Zwiększenie aktywności zawodowej młodzieży zagrożonej marginalizacją, zmniejszenie rozmiarów bezrobocia w województwie, objęcie aktywną pomocą jak największej liczby młodzieży bezrobotnej i poszukującej pracy.

Przewiduje się, że w 2005 r.:

- Mobilne Centra Informacji Zawodowej odbędą 112 sesji wyjazdowych; z różnych form zajęć w czasie sesji wyjazdowych i stacjonarnych skorzysta łącznie około 10.000 osób;

- w poszukiwaniu zatrudnienia zgłosi się do jednostek organizacyjnych WK OHP około 3.000 młodzieży bezrobotnej i około 3.500 uczącej się;
- zostanie pozyskanych około 2.300 miejsc pracy dla młodzieży bezrobotnej i około 3.000 dla uczącej się;
- za pośrednictwem jednostek organizacyjnych WK OHP pracę podejmie około 2.200 młodzieży bezrobotnej i około 3.000 uczącej się;
- zostanie udzielonych około 1.500 porad indywidualnych dla młodzieży bezrobotnej i około 2.000 dla uczącej się;
- zostanie zorganizowanych około 90 warsztatów aktywnego poszukiwania pracy dla około 1.000 młodzieży bezrobotnej i około 300 warsztatów dla około 6.500 młodzieży uczącej się;
- zostanie zorganizowanych i przeprowadzonych około 50 kursów dla około 750 słuchaczy;
- aktywizacja społeczno-zawodowa 320 osób w wieku 15-24 lata zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach realizacji II edycji projektu „*Twoja wiedza – Twój sukces*”; wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży ze środowisk zaniedbanych społecznie.

8. WYTYCZNA 8: ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE

8.1. ELIMINOWANIE NIELEGALNEGO ZATRUDNIENIA LUB NIELEGALNEJ INNEJ PRACY ZAROBKOWEJ

Kontekst problemowy:

Eliminowanie nielegalnego zatrudnienia jako negatywnego zjawiska w sferze gospodarczej wymaga zdecydowanego i konsekwentnego działania umacniającego potrzebę zachowań zgodnych z powszechnym oczekiwaniem społecznym. Funkcjonowanie pracy „na czarno” kształtuje postawy patologiczne, pozbawia pracownika poczucia stabilizacji życiowej i możliwości rozwoju zawodowego. Dlatego też praca „na czarno” powinna być jednoznacznie sankcjonowana stosownie do rangi zjawiska i uznana jako przestępstwo. Ponadto wydaje się za uzasadnione aby każdy pracownik przed podjęciem zatrudnienia był uprzednio zgłoszony do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego.

Cel:

Służby kontroli legalności zatrudnienia są aktywne w zakresie egzekwowania przestrzegania obowiązujących zapisów dotyczących zatrudnienia, jednak skutkiem działań kontrolnych jest tylko potwierdzenie wykonywanej pracy poprzez zawarcie stosownej umowy, co wynika z braku jednoznacznych unormowań eliminujących patologiczne zjawiska na rynku pracy.

Działania:

Na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, będą podjęte działania organizacyjne ograniczające nielegalne zatrudnienie w celu zapewnienia większej skuteczności przeprowadzanych kontroli poprzez:

- intensyfikację kontroli w podmiotach prowadzących działalność w sektorach gospodarki, w których praca „na czarno” występuje w odczuciu społecznym najczęściej (budownictwo, usługi, handel),
- zwiększenie kontroli doraźnych z wykorzystaniem możliwości stosowania upoważnień uproszczonych,
- rekontrole podmiotów, w których stwierdzono nielegalne zatrudnienie,

- przeprowadzanie kontroli interwencyjnych na podstawie informacji o nieprawidłowościach w zakresie przestrzegania przez pracodawców obowiązków wynikających z zatrudnienia lub powierzania prac o charakterze zarobkowym,
- dalsza współpraca z funkcjonariuszami Straży Granicznej w celu przeciwdziałania nielegalnego zatrudnienia cudzoziemców.

Rezultaty:

Przewiduje się, że podjęte działania umożliwią zwiększenie ilości przeprowadzonych kontroli o 15%.

9. WYTYCZNA 9: DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU

9.1. SYSTEM ALOKACJI ŚRODKÓW

Kontekst problemowy:

W województwie kujawsko–pomorskim występuje duże zróżnicowanie terytorialne natężenia bezrobocia: stopa bezrobocia, charakteryzująca udział osób bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo wynosi od 11,2% w Bydgoszczy do 34,1% w powiecie nakielskim.

Cel:

Zmniejszenie dysproporcji na regionalnym rynku pracy poprzez:

- a) zmniejszenie skali bezrobocia w powiatach o najwyższej stopie bezrobocia,
- b) poprawę warunków osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:
 - bezrobotnych do 25 roku życia,
 - bezrobotnych długotrwale,
 - bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
 - bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych,
 - bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
 - bezrobotnych niepełnosprawnych,
- c) zmniejszenie skali bezrobocia na terenach wiejskich,
- d) wzrost efektywności realizowanych programów,
- e) ułatwienie dostępności form aktywizacji zawodowej poprzez zwiększenie zakresu i liczby osób objętych programami współfinansowanymi z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Działania:

Stosowanie przyjętych Uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko–Pomorskiego *Kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2005 roku*, będących w dyspozycji samorządu województwa oraz innych przeznaczonych na działania rynku pracy.

Rezultaty:

Dla województwa kujawsko–pomorskiego ze środków Funduszu Pracy na 2005 rok na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej ustalono kwotę 125.915,7 tys. zł (w wielkości tej ujęta jest kwota będąca w dyspozycji samorządu województwa), natomiast na realizację innych fakultatywnych

zadań realizowanych przez samorzady powiatowe ustalono kwotę 11.730,6 tys. zł. Kwoty te zostały podzielone dla poszczególnych powiatów wg ustalonych kryteriów. Efektem podejmowanych działań ma być zmniejszenie rozpiętości stóp bezrobocia między powiatami.

9.2. REORIENTACJA ZAWODOWA OSÓB ODCHODZĄCYCH Z ROLNICTWA

Kontekst problemowy:

Integracja z Unią Europejską przyczynia się do wzmożenia presji konkurencyjnej, co w konsekwencji powoduje, że część ludności z najsłabszych gospodarstw musi zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej lub pracy w tym sektorze. Gospodarstwa rolne wielu regionów - biorąc pod uwagę kryteria UE - należą do gospodarstw małych, które produkują wyłącznie lub głównie na własne potrzeby i nie zapewniają dochodów na wystarczającym poziomie.

Szansę na rynku mają gospodarstwa wielkoobszarowe, towarowe, wyposażone w nowoczesny sprzęt rolniczy. Stąd właściciele małych gospodarstw są zmuszeni przystosować się do zmieniających się warunków na rynku pracy. Ponadto dane z 2003 roku, pochodzące z Oddziałów Kas Regionalnego Ubezpieczenia Rolniczego, potwierdzają tezę, że część ludności wiejskiej z powodu nierentowności gospodarstw rolnych będzie zmuszona odejść z rolnictwa. Zadłużenie rolników w zakresie płacenia składek KRUS na terenie byłego województwa bydgoskiego i toruńskiego (głównie obszar A) wynosi ok. 15% (w byłym bydgoskim zadłużonych jest ok. 6.400 płatników składek, a w byłym toruńskim to około 4.000 płatników składek) Natomiast na obszarze byłego województwa wrocławskiego zlokalizowano aż 24% (tj. ok. 7.700) osób zalegających ze składkami.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w ramach programu ZPORR będzie realizował Działanie 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa* - mające na celu poprawę powyższej sytuacji.

Cel:

Ogólnym celem działania będzie dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez stworzenie warunków ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym. Celem szczegółowym tego działania będzie wyposażenie rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie zatrudnienia i wykonywania nowych zawodów w związku z procesami restrukturyzacji polskiego rolnictwa.

Działania:

Na rzecz osób zainteresowanych odejściem z rolnictwa, podstawowymi formami wsparcia w ramach Działania 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa* - będą organizowane różnego rodzaju szkolenia i doradztwo, mające na celu zmianę kwalifikacji zawodowych rolników, którzy szukają nowych możliwości pozyskiwania dochodów z działalności poza rolnictwem. Wzmocnieniem dla tych form będzie możliwość subsydiowania zatrudnienia przez okres 24 miesięcy u przedsiębiorców.

Zarysowana powyżej sytuacja rolnictwa w województwie kujawsko-pomorskim i przewidywane kierunki jego rozwoju wskazują na potrzebę podejmowania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu form wsparcia na rzecz tej kategorii społecznej w ramach Działania 2.3. W 2005 roku przewiduje się podpisanie umów o dofinansowanie projektów na kwotę 7.929.973,47 PLN (w tym udział EFS wynosi 5.272.727,70 PLN).

Rezultaty:

Rezultatem Działania 2.3 jak zostało wskazane powyżej będzie przemieszczanie się zasobów pracy w szczególności do sektora usług. Należy wziąć pod uwagę, że nabycie nowych umiejętności przez osoby pochodzące z obszarów wiejskich może być związane z ich bezpośrednim odejściem z rolnictwa a zdobycie nowego zawodu może nie spowodować natychmiastowego odejścia z rolnictwa i być procesem długotrwałym. Najważniejszym rezultatem będzie udzielenie pomocy mającej na celu dostosowywanie ludności wiejskiej do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, zapewniając dochody na wystarczającym poziomie.

9.3. REGIONALNE STRATEGIE INNOWACYJNE I TRANSFER WIEDZY**Kontekst problemowy:**

Niedostateczna współpraca przedsiębiorstw z sektorem naukowo - badawczym oraz niedostateczna innowacyjność gospodarcza województwa.

Cel:

Podniesienie innowacyjnego potencjału regionów dla zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw.

Działania:

Realizowanie Regionalnej Strategii Innowacji opartej na współpracy pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym a przedsiębiorstwami regionu.

Centrum Transferu Technologii będzie realizować działania wspierające sektor małych i średnich przedsiębiorstw m.in. poprzez pomoc w nawiązywaniu komercyjnych więzi pomiędzy sektorem MŚP a jednostkami naukowo-badawczymi regionu. Będzie służyć również doradztwem w zakresie tworzenia biznes planów, pozyskiwania środków finansowych oraz świadczenia usług specjalistycznych. Za pośrednictwem Centrum Transferu Technologii odbywać się będzie promowanie prac badawczo-rozwojowych oraz transfer ich wyników do prywatnego przemysłu. W Centrum dostępna również będzie pełna oferta badawcza regionu. CTT również zajmuje się propagowaniem postaw proinnowacyjnych w społeczeństwie oraz popularyzowaniem postępu technicznego, technologicznego, organizacyjnego i ekonomicznego.

Działania Centrum Transferu Technologii oparte będą m.in. na współpracy z wieloma uczelniami, instytutami naukowo-badawczymi, dużymi firmami, organizacjami samorządu gospodarczego oraz instytucjami rządowymi, zarówno w kraju jak i zagranicą.

Rezultaty:

Wzmocnienie współpracy przedsiębiorstw i instytucji naukowo - badawczych. Wzrost innowacyjności regionu.

**ROZDZIAŁ III ZARZĄDZANIE REGIONALNYM PLANEM DZIAŁAŃ
(KOORDYNACJA, WSPÓŁPRACA Z RADAMI ZATRUDNIENIA,
PROMOCJA RPD, ZASADA PARTNERSTWA,
MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ)**

Koordinacja

Do prac związanych ze sporządzeniem Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia utworzony został Zespół Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok - powołany Uchwałą Nr 53/741/2004 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 października 2004 r. w sprawie trybu opracowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok. Etapy realizacji prac Zespołu zostały wyznaczone ustalonym i przyjętym harmonogramem.

Dokument ten, podobnie jak Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia jest przygotowywany po raz pierwszy.

Za przygotowanie Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia jest odpowiedzialny Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Współpraca z radami zatrudnienia, promocja RPD

Ważnym elementem pracy samorządu województwa i powiatów będzie współpraca z radami zatrudnienia: wojewódzką i powiatowymi. Rady te są organami opiniodawczo-doradczymi odpowiednio marszałka województwa lub starosty w sprawach polityki rynku pracy. Do zakresu działań rad zatrudnienia należy między innymi: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w województwie, ocena racjonalności gospodarowania środkami Funduszu Pracy, opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy, składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie.

Również bardzo ważnym elementem realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok będzie jego promocja. RPD zostanie umieszczony na stronach internetowych WUP, zostanie przeprowadzona promocja w środkach masowego przekazu a także wśród partnerów instytucjonalnych rynku pracy.

Zasada partnerstwa

Zasada partnerstwa została uwzględniona w trybie przygotowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok poprzez powołanie Zespołu do jego opracowywania, w skład którego wchodzi przedstawiciele administracji samorządowej, rządowej, jak i organizacji pozarządowych. Przyjęty został także tryb konsultacji z powiatowymi urzędami pracy. RPD zostanie poddany opinii Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, która grupuje przedstawicieli wojewódzkich struktur organizacji związkowych, organizacji pracodawców, społeczno-zawodowych organizacji rolników, powiatowych rad zatrudnienia, organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy, nauki oraz wojewody. Następnie po zakończeniu konsultacji społecznych, projekt będzie przekazany do akceptacji Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który wyda uchwałę zatwierdzającą w tym zakresie. Przebieg realizacji Programu będzie przekazywany ww. partnerom. Wszystkie działania ujęte w projektach EFS będą realizowane przez zasadę partnerstwa.

Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie zadań określonych w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia, będzie się odbywać według określonego zakresu i trybu. Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie monitoringu będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu. Zbieranie danych z realizacji zadań będzie prowadzone dwa razy w roku, tj. wg stanu na koniec półrocza oraz na koniec roku.

Sprawozdawczość powinna zawierać takie informacje jak: zwięzły opis realizowanych zadań, kwotę wydatków z podaniem źródła finansowania, ocenę zgodności realizacji zadania z RPD/Z, uzyskane efekty, trudności realizacji zadań oraz wnioski i rekomendacje wynikające

z realizacji zadania. Ważnym uzupełnieniem monitoringu będą rezultaty prac analityczno-badawczych realizowanych w zakresie problematyki rynku pracy.

W marcu oraz sierpniu każdego roku wyniki monitoringu będą przedstawiane na posiedzeniu Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Sprawozdanie półroczne oraz roczne z realizacji RPD/Z na 2005 rok będzie jednym z podstawowych materiałów służących do przygotowywania projektu Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok następny.

ZAŁĄCZNIKI

1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH RPD/Z NA 2005 ROK
2. LISTA PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH I SPRAWOZDAJĄCYCH O ZADANIACH UJĘTYCH W RPD/Z NA 2005 ROK
3. TABLICA MONITORUJĄCA
4. ZESPÓŁ DS. OPRACOWANIA PROJEKTU

LISTA PODMIOTÓW SPRAWOZDAJĄCYCH O ZADANIACH UJĘTYCH W RPD/Z NA 2005 ROK

Numer zadania	2005							
	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	Powiatowe Urzędy Pracy	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	Urząd Statystyczny	ROPS	Inne ¹⁾
WYTYCZNA 1: AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO								
1.1	X	X						X
1.2	X	X						X
1.3	X	X						X
1.4	X	X						
WYTYCZNA 2: TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ								
2.1			X	X				X
2.2			X					X
2.3				X				X
2.4			X			X		X
2.5		X						X
WYTYCZNA 3: DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY								
3.1			X					X
3.2	X	X						X
3.3		X				X		
3.4	X	X						
WYTYCZNA 4: PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE								
4.1	X	X						X
4.2	X	X						X
WYTYCZNA 5: ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ								
5.1	X	X						X
WYTYCZNA 6: RÓWNOŚĆ KOBIEI I MĘŻCZYŹN								
6.1	X	X						X
WYTYCZNA 7: PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI								
7.1				X				X
7.2							X	
7.3		X		X				X
7.4		X						X
WYTYCZNA 8: ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE								
8.1					X			
WYTYCZNA 9: DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU								
9.1	X	X						
9.2	X							X
9.3			X	X				X

¹⁾ w zależności od potrzeb - informacje o realizacji programu będą zbierane od innych instytucji i organizacji

**ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH RPD/Z
NA 2005 ROK**

Numer zadania	2005							
	Budżet państwa	Fundusz Pracy	Fundusze Strukturalne	Środki województwa	Środki innych jednostek samorządu terytorialnego	PFRON	PHARE	Inne
WYTYCZNA 1: AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO								
1.1	X	X	X	X	X		X	
1.2	X	X	X	X	X		X	
1.3	X	X		X	X			X
1.4	X		X	X				
WYTYCZNA 2: TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ								
2.1	X		X					
2.2	X							
2.3	X		X	X	X			X
2.4	X		X					X
2.5		X	X				X	
WYTYCZNA 3: DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY								
3.1	X		X					X
3.2	X		X					
3.3	X	X						
3.4	X	X	X					
WYTYCZNA 4: PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE								
4.1	X		X				X	
4.2	X	X	X					
WYTYCZNA 5: ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ								
5.1	X		X				X	
WYTYCZNA 6: RÓWNOŚĆ KOBIET I MĘŻCZYŹN								
6.1	X	X	X				X	
WYTYCZNA 7: PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI								
7.1	X		X			X		
7.2	X		X	X	X			X
7.3	X		X	X	X			
7.4		X						
WYTYCZNA 8: ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE								
8.1	X							
WYTYCZNA 9: DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU								
9.1		X						
9.2	X		X					
9.3	X		X	X				

TABELA MONITORINGU REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2005 ROK

Nr Wytycznej	Nazwa Wytycznej/Działania	Wskaźniki monitoringu	
		wskaźnik	realizacja w 2005 roku
I.	AKTYWNE I ZAPOBIEGAWCZE DZIAŁANIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I BIERNYCH ZAWODOWO	liczba bezrobotnych (stan na koniec roku)	
		stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	
1.1.	AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY	liczba bezrobotnych do 25 roku życia (stan na koniec roku)	
		udział młodych bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%) - stan na koniec roku	
		liczba bezrobotnych podejmujących staże pracy (w ciągu roku)	
		liczba młodych bezrobotnych podejmujących szkolenia (w ciągu roku)	
		liczba bezrobotnych podejmujących przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (w ciągu roku)	
		liczba młodych bezrobotnych podejmujących pracę (w ciągu roku)	
1.2.	PRZECIWDZIAŁANIE I ZWALCZANIE DŁUGOTRWALEGO BEZROBOCIA	liczba długotrwale bezrobotnych (stan na koniec roku)	
		udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem (%) - stan na koniec roku	
1.3.	PODWYŻSZANIE JAKOŚCI USŁUG PORADNICTWA ZAWODOWEGO I POŚREDNICTWA PRACY	liczba osób objętych poradnictwem zawodowym (w ciągu roku)	
		liczba osób korzystających z informacji zawodowej (w ciągu roku)	
1.4.	WDROŻENIE SYSTEMU EURES	Liczba osób korzystających z usług EURES (w ciągu roku)	

Nr Wytocznej	Nazwa Wytocznej/Działania	Wskaźniki monitoringu	
		wskaźnik	realizacja w 2005 roku
2.	TWORZENIE MIEJSC PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	liczba małych przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON (stan na koniec roku)	
2.1.	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORSTW W PODEJMOWANIU INWESTYCJI	liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia w ramach Działania 3.4. ZPORR Mikroprzedsiębiorstwa (w ciągu roku)	
2.2.	ROZWÓJ BIZNESOWEGO WSPARCIA DLA PRZEDSIĘBIORSTW – DORADZTWO I INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE	liczba przedsiębiorstw korzystających z usług TARR (w ciągu roku)	
2.3.	ROZBUDOWA SYSTEMU FUNDUSZY POŻYCZKOWYCH I PORĘCZENIOWYCH	liczba udzielonych pożyczek (w ciągu roku)	
		liczba udzielonych poręczeń (w ciągu roku)	
2.4.	PROMOCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE DLA ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW	liczba mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających do 9 osób) - stan na koniec roku	
2.5.	WSPARCIE SAMOZATRUDNIENIA	liczba bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą (w ciągu roku)	
3.	DOSTOSOWANIE DO ZMIAN ORAZ PROMOCJA ZDOLNOŚCI PRZYSTOSOWAWCZYCH I MOBILNOŚCI NA RYNKU PRACY	liczba zapowiedzi zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy (w ciągu roku)	
		liczba nowych bezrobotnych zarejestrowanych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (w ciągu roku)	
3.1.	ROZWÓJ KADR NOWOCZESNEJ GOSPODARKI	liczba szkoleń dla pracodawców i pracowników	
3.2.	REORIENTACJA ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH PROCESAMI RESTRUKTURYZACYJNYMI	liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (stan na koniec roku)	
		liczba projektów zrealizowanych w ramach Działania 2.4. ZPORR (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach Działania 2.4 ZPORR (w ciągu roku)	
3.3.	WSPARCIE MOBILNOŚCI GEOGRAFICZNEJ NA RYNKU PRACY	kwota wypłacona z FP na zwrot kosztów przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia (art. 45 ustawy promocji zatrudnienia ...) - w ciągu roku	
3.4.	MONITOROWANIE REGIONALNEGO RYNKU PRACY	liczba osób korzystających z informacji zawodowej (w ciągu roku)	

Nr Wytocznej	Nazwa Wytocznej/Działania	Wskaźniki monitoringu	
		wskaźnik	realizacja w 2005 roku
4.	PROMOWANIE ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	liczba projektów zrealizowanych w ramach Działania 2.1. ZPORR (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach (w ciągu roku)	
4.1.	ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO EDUKACJI – PROMOCJA KSZTAŁCENIA PRZEZ CAŁE ŻYCIE	liczba projektów zrealizowanych w ramach Działania 2.1. ZPORR (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach realizowanych w ramach PHARE 2002 (w ciągu roku)	
4.2.	DOSKONALENIE SYSTEMU INFORMACJI O KSZTAŁCENIU USTAWICZNYM	liczba jednostek znajdujących się w regionalnej bazie informacji o instytucjach oświatowych kształcących dorosłych dla potrzeb rynku pracy (stan na koniec roku)	
5.	ZWIĘKSZENIE PODAŻY SIŁY ROBOCZEJ I WSPIERANIE AKTYWNEGO STARZENIA SIĘ	Liczba projektów zrealizowanych w ramach działania 2.1 i 2.3 ZPORR (w ciągu roku)	
		liczba osób objętych działaniami w ramach realizacji Działania 2.1 i 2.3 ZPORR (w ciągu roku)	
5.1.	AKTYWIZACJA ZAWODOWA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ	liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi (stan na koniec roku)	
		udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w liczbie bezrobotnych ogółem (%) (stan na koniec roku)	
		liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi podejmujących pracę (w ciągu roku)	
		udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w liczbie bezrobotnych podejmujących pracę (%) - w ciągu roku	
6.	RÓWNOŚĆ KOBIEC I MĘŻCZYŹN	liczba bezrobotnych kobiet (stan na koniec roku)	
		udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem (%) (stan na koniec roku)	
6.1.	INTEGRACJA I REINTEGRACJA ZAWODOWA KOBIEC	liczba bezrobotnych kobiet (stan na koniec roku)	
		udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem (%) (stan na koniec roku)	

Nr Wytocznej	Nazwa Wytocznej/Działania	Wskaźniki monitoringu	
		wskaźnik	realizacja w 2005 roku
7.	PROMOCJA INTEGRACJI I ZWALCZANIE DYSKRYMINACJI NA RYNKU PRACY OSÓB W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI	liczba projektów (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach (w ciągu roku)	
7.1.	INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	liczba bezrobotnych niepełnosprawnych (stan na koniec roku)	
		udział osób niepełnosprawnych w liczbie bezrobotnych ogółem (%) (stan na koniec roku)	
		liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu	
7.2.	WSPARCIE GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA DLA ZWIĘKSZENIA ICH SZANS NA ZATRUDNIENIE	liczba projektów (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach (w ciągu roku)	
7.3.	URUCHOMIENIE POMOCY STYPENDIALNEJ DLA UCZNIÓW I STUDENTÓW O UTRUDNIIONYM STARCIU EDUKACYJNYM	liczba uczniów i studentów objętych pomocą stypendialną (w ciągu roku)	
7.4.	AKTYWIZACJA ZAWODOWA MŁODZIEŻY NARAZONEJ NA SPOŁECZNA MARGINALIZACJĘ	liczba projektów (w ciągu roku)	
		liczba młodzieży objętej pomocą (w ciągu roku)	
8.	ZMIANA PRACY NIELEGALNEJ NA LEGALNE ZATRUDNIENIE	liczba stwierdzonych przypadków nielegalnego zatrudnienia (w ciągu roku)	
8.1.	ELIMINOWANIE NIELEGALNEGO ZATRUDNIENIA LUB NIELEGALNEJ INNEJ PRACY ZAROBKOWEJ	liczba przeprowadzonych kontroli (w ciągu roku)	
		liczba stwierdzonych przypadków nielegalnego zatrudnienia (w ciągu roku)	
9.	DZIAŁANIA DOTYCZĄCE REGIONALNYCH DYSPROPORCJI W ZATRUDNIENIU	rozpiętość stopy bezrobocia pomiędzy powiatami w województwie - iloraz stopy bezrobocia w powiecie o najwyższej stopie i w powiecie o najniższej stopie (stan na koniec roku)	
9.1.	SYSTEM ALOKACJI ŚRODKÓW	liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi (stan na koniec roku)	
		udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogółem bezrobotnych (%)	
9.2.	REORIENTACJA ZAWODOWA OSÓB ODCHODZĄCYCH Z ROLNICTWA	liczba projektów zrealizowanych w ramach Działania 2.3. ZPORR (w ciągu roku)	
		liczba osób uczestniczących w projektach (w ciągu roku)	

Nr Wytocznej	Nazwa Wytocznej/Działania	Wskaźniki monitoringu	
		wskaźnik	realizacja w 2005 roku
9.3.	REGIONALNE STRATEGIE INNOWACYJNE I TRANSFER WIEDZY	liczba podmiotów korzystających z usług Centrum Transferu Technologii (w ciągu roku)	